СЎНГГИ СОАТДА

ХОРАЗМ вилояти деҳқонлари баҳорги экиш ишларига тайёргарликни бошлаб юборди. Улар обҳаво қулай келаётганидан фойдаланиб, 50 минг гектар ерни текислаб бўлишди. 47 минг гектар майдон яхоб суви беришга тайёрлаб қўйилди. Далага маҳаллий ўғит чиқариш, асбоб-ускуналарни таъмирлаш ишлари авж олдирилмоқда.

***

НАВОИЙ вилоятидаги ўқитувчилар тайёрлаш институтида Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишланган кўргазмали семинар ташкил этилди. Семинар қатнашчилари буюк соҳибқироннинг Марказий Осиё ҳаёти ва тараққиётида тутган ўрни ҳақидаги маърузаларни тинглади.

***

ХЎЖАОБОД мева қуритиш ҳиссадорлик жамияти Италия технологияси асосида қуритилган пиёз тайёрлашни йўлга қўйди. Бу ерда хўжаликлар ва аҳолидан сотиб олинаётган карам, сабзи, булғор қалампири, қизилча каби сабзавотлар ҳам қуритилмоқда.

***

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси валюта биржасида 1996 йил 2 февралда бўлиб ўтган савдода Ўзбекистон Республикасининг хорижий валютада операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган банклари иштирок этди.

Сотув ҳажми 28,98 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Бир АҚШ долларининг қиймати — 36,00 сўм даражасида қайд этилди.

***

НАВОИЙ тоғ-кон металлургия комбинати жамоаси Америкада таъсис этилган «Олтин Глобус» халқаро совринини қўлга киритди. Бу совнин мамлакатимиз иқтисодий қудратига салмоқли улуш қўшаётган корхонанинг жаҳон бозорида рақобатлашиш қувватига эга эканига берилган юксак баҳодир.

***

ТЕРМИЗда фойдаланишга топширилган уч қаватли замонавий мактаб биноси 1014 ўқувчини бағрига олди. Янги мактабнинг ишга туширилиши билан шаҳардаги жами ўқувчиларнинг 94 фоизи бир сменада ўқийдиган бўлди.

Ватан аҳлларига деганларим

• Маърифат соҳиби бўлмак учун аҳволи оламдан хабардор бўлмак керак.

***

• Биз туркистонликлар ўз ватанимизни жонимиздан ортиқ суйдигимиз каби, араблар арабистонларини, қумлик, иссиқ чўлларини, эскимулар шимол тарафларини, энг совуқ қор ва музлик ерларини бошқа ерлардан зиёда суярлар. Агар суймасалар эди, ҳавоси яхши, тириклик осон ерларга ўз ватанларин ташлаб ҳижрат қилурлар эди. Боболаримиз: «Киши юртида султон бўлгунча, ўз юртингда чўпон бўл», — демишлар.

***

• Интизом деб қиладурган... ишларимизнинг ҳар бирини ўз вақтида тартиби ила қилмакни айтилур. Агар ер юзида интизом бўлмаса эди, инсонлар бир дақиқа яшолмас эдилар.

Абдулла АВЛОНИЙ.

Ватанни севмак иймондандур!

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Ўзбекистон Халқ демократик партияси газетаси | 1996 йил 3 февраль, шанба № 15 (21.936). | Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муқаддас Рамазон ойи кириши муносабати билан Сиз жаноби олийларига самимий қутловларимни йўллаш, Сизга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, Ўзбекистоннинг биродар халқига эса равнақ ва фаровонлик тилаш менга улкан мамнуният бахш этади.

Қодир Оллоҳ барча мусулмонларга раҳмат нурларини ёғдириб, халқларимизнинг фаровонлигини ошириш ва бутун ислом оламининг мустаҳкамлиги йўлида қилаётган саъй-ҳаракатларимизга барака ато этсин.

ЗАЙН АЛ ОБИДИН БИН АЛИ,
Тунис Республикаси Президенти.

***

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Шахсан ўз номимдан, Иордания Ҳошимийлар подшоҳлиги халқи ва ҳукумати номидан муқаддас Рамазон ойи Сиз жаноби олийларига, Ўзбекистоннинг биродар халқига, шунингдек, бутун мусулмон умматига мўл-кўл бахт-саодат ва фаровонлик ато этишини тилашдан мамнунман.

ҲУСАЙН,
Иордания подшоси.

***

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муқаддас Рамазон ойи шарофати ила Сизга, жаноби олийлари, Ўзбекистон ҳукумати ва халқига самимий қутловларимиз ва эзгу тилакларимизни йўллаш бизга улкан мамнуният бахш этади.

Қодир Оллоҳ ушбу муқаддас ой давомида Сизга ва халқингизга, шунингдек, бутун ислом умматига ўзининг саховати ва раҳматларини ёғдирсин!

ҚОБУС БИН САИД,
Уммон султони.

***

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муқаддас Рамазон ойи шарофати ила Сизга, жаноби олийлари, самимий қутлов йўллаш менга мамнуният бахш этади. Сизга сиҳат-саломатлик, мамлакатингизнинг биродар халқига эса равнақ ва фаровонлик тилайман.

СУЛТОН БИН ЗАЙД ОЛ НАХАЙАН,
Бирлашган Араб Амирликлари Бош вазири ўринбосари.

КОСИБ МАМАТҚУЛ ФАБРИКА ҚУРДИ. ЭНДИ... ЗАВОД ҚУРМОҚЧИ

Ислоҳот ва ташаббус

Шўрчида Жўраев Маматқул деган йигит бор. Архимеднинг «таянч нуқтасини тополсам, ерни даст кўтарардим», деган гапига ҳавас қилади. Тағин, уни физикани сув қилиб ичиб юборган экан-да, деб ўйламанг. Мутлақо. Ўқувчилик йиллари аллақандай бир чиқинди моторни созлаб ўрнатиб, велосипедини ўзи юрадиган қилиб олгани, тўртта сим ва магнит тошдан радио ясагани, узумхўр қушларни ҳайдаш учун шамолда айланиб овоз тарқатадиган варрак ихтиро қилгани тўғри. Кейинчалик косиблик қилди. Шофёр бўлди. Дорилфунуннинг кимё куллиётида ўқиди.

Маматқулбойни косиб, дедик. Ҳунарманд деганимиз маъқулроқ. Йигирма беш ёшида шалоғи чиққан дон комбайнидан енгил машина тиклаб олганига ҳозиргача ўзининг завқи келади. Дераза ойнасини кесишми, сандиқ, ўриндиқ, шифонер, курси ясашми метрчўп-ўлчагич ишлатмайди. Ёғоч савдоси идорасига бошлиқ бўлган йиллари Шўрчи шаҳридан хўжалик моллари билан савдо қилувчи идора — база қура бошлади. Базани у фабрикага айлантирмоқчи эди. ДВП, ДСП, фанер деган қурилиш материаллари тайёрлайдиган ускуналарни энди келтираман деб турганда, кадрлар билан шуғулланувчи идора уни сўроқлаб қолди. Мутахассислигини суриштирган бўлдилар. Бош чайқадилар. База директорлигига бошқа бир кишини қўймоқчи бўлдилар. Хафа бўлманг, сизга ҳам иш топиб берамиз, дедилар. Жўраев унча-мунчани ўзига юқтирмайдиган қаноатли одам эди. Лекин шу гал хафа бўлди. Икки гектарча ерни обод қиламан, база қураман, деб икки йил ишлади. Шу йиллар давомида ҳеч ким унинг мутахассислигини сўрамади. Ва ош пишган куни, баковул топилиб қолганига куюнди. Афсусланди. Қўл силтади. Қадр устидаги йиғи қабр устидаги йиғиданда ёмонроқ кечишини ўшанда сезди. Бир йил бекор юрди. Қўли ишга бормади. Турсунали Рўзматов деган таниши бор эди. Рўбарў келди. «Ҳа, Мамат енгилдингми? Қўл кўтардингми?» деди.

— Нима қилай...?

— Ишла. Масалан, цех оч. Юмшоқ мебель цехи...

— Қураман-у, яна сойибдарак чиқса...

— Қўрқоқсан.

Ана шу гап ботди, Маматқулга. Уйқуси ўчди. Ороми йўқолди. Безовталана бошлади. Таклиф билан катта идорага кирди. Катта идоранинг раҳбари Эшболта Шерматов: «Цех — уйинчоқ. Фабрика қурасан. Юмшоқ мебель фабрикаси», — деди.

... Фабрикани бугун бориб кўринг! Йўлак четида дарахтлардан ҳошия тортилган. Бино деворларига дид билан безак берилган. Ҳовли тўридаги биллур ҳовузда ўтлатилган сув парисини иккита шер қўриқлаб тургандай. Ҳовуздаги балиқлар сайри кўнгилни ёзишини айтинг. Буларнинг ҳаммасини ўзлари қурганлар: давлатнинг маблағисиз, бирон ҳомийнинг ёрдамисиз.

Бир янгилик: АКД-40 деган машинани Днепропетровск деган шаҳардан олиб келдилар. Уни ўрнатиш (монтаж қилиш)га мутахассислар 111 миллион Россия рублини сўрашди. «Ўзимки бу ишни эпламасам, Маматқул отимни бошқа қўяман», — деди Жўраев. Ўрнатди ҳам. Бу машинада қаттиқ мебель учун ёғоч тайёрланади. Шундай қилиб, қаттиқ мебель ишлаб чиқарила бошланди. Иш ўрни яна 150 тага (икки бараварига) кўпайди. Ойига қўшимча бир миллион сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқарилади. Фақат яна учта қўшимча ускунани олиб келиб ўрнатсалар, бас, иш юришиб кетади.

Яна бир янгилик.

Фабрика Сурхон дарёси ҳавзасидаги бўш ётган ердан 63 гектарини ўз тасарруфига олди. 180 минг сўм харжлаб, «балиқ ферма» барпо этди. Шу 63 гектарнинг ер юзасидаги сувини қочириш иншоотларини қурди. 40 гектарга терак экилди. Энди мебель учун ёғочни ўзлари етиштирадилар.

— Қурамиз, ёғочни кўпайтирсак, ғўзапоя чиқиндисини ишлатишни ўргансак, қоғоз ишлаб чиқариш цехинимиз, заводинимиз қурамиз, — дейди Маматқулбой!

Олимжон УСАНОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Азиз ҳамкасбимиз! Туғилган кунингиз муборак бўлсин!

Владимир МОЛГАЧЕВ олган сурат.

САМИМИЙ СУҲБАТ

Кеча Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгашида Корея Халқ Демократик Республикасининг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Ким Ир Хек, унинг илтимосига биноан, қабул қилинди.

Меҳмонга мамлакат Президенти И. А. Каримов бошчилигида юртимизда амалга оширилаётган ислоҳотларнинг иккинчи босқичи мазмун-моҳияти, партиямиз ташкилотларининг ундаги иштироки, республика Олий Мажлиси IV сессияси якунлари, ХДП депутатлар фракциясининг фаолияти, Марказий Кенгашнинг яқинда бўлиб ўтган XV пленуми якунлари ҳақида Ўзбекистон ХДП МК биринчи котиби Абдулҳафиз Жалолов сўзлаб берди. Элчи қабул учун миннатдорчилик билдириб, Шимолий Кореядаги ҳозирги аҳвол ва мамлакатининг Ўзбекистон билан ҳар томонлама алоқаларини ривожлантиришнинг аҳамияти тўғрисида гапирди.

Учрашувда Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши котиблари — Ҳ. Авезов ва И. Кочмарик ҳозир бўлдилар.

Ўзбекистон ХДП МК
матбуот маркази.

ЖИДДИЙ ТАҲЛИЛ, АМАЛИЙ ТАКЛИФЛАР

Куни кеча «Ўзбекистон овози» газетаси таҳрир ҳайъатининг кенгайтирилган йиғилиши бўлиб ўтди. Уни газета бош муҳаррири Азим Суюн олиб борди. Йиғилишнинг асосий мавзуи — Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг Самарқанд ва Қашқадарё вилоятлари Кенгашлари сессиялари, Олий Мажлис IУ сессияси ҳамда 1995 йил 25 декабрда Вазирлар Маҳкамасида ўтказилган йиғилишдаги олға сурилган вазифалар, хусусан, нутқларида оммавий ахборот воситалари фаолиятига доир билдирилган камчиликларни бартараф этиш масалаларига бағишланди. Таҳрир ҳайъати аъзолари — Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши биринчи котиби Абдулҳафиз Жалолов, «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни бош директори Ислом Шоғуломов, шунингдек, «Мулоқот» журнали бош муҳаррири Барот Бойқобилов ва бошқалар газета ходимлари олдида турган масъулиятли вазифалар ҳақида сўзладилар. «Ўзбекистон овози» газетаси саҳифаларида мамлакатимизда кечаётган ижтимоий-сиёсий, маънавий ўзгаришлар, кенг кўламли иқтисодий ислоҳотлар жараёнини ёритиш, нашрнинг ўз қиёфасини яратишга оид амалий таклифлар баён этилди.

• Иқтисодиёт олами • Иқтисодиёт олами •

ЎЗИМИЗНИНГ БЎРСИЛДОҚ НОН

«Бухоросут» ҳиссадорлик жамияти ишчилари ўзларининг нон цехларини ишга туширишди. Ҳар куни 450-500 дона иссиққина бўлка нон тайёрланаётганидан одамлар мамнун бўлишяпти. Келажакда цехни янада кенгайтириш мўлжалланмоқда.

Даврон БАҲРОНОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ЭҲТИЁЖДАН КЕЛИБ ЧИҚИБ

Чиноз пахта тозалаш заводи жамоаси нафақат хом ашёни қайта ишлаш, балки кенг истеъмол моллари ишлаб чиқариш билан ҳам шуғулланмоқда. Хўжалик қоплари, фартуклар, пайпоқлар ва хотин-қизлар колготкалари ана шулар жумласидандир. Кичик корхоналар кўпайган сайин янги иш ўринлари сони ортиб бормоқда. Аҳоли эҳтиёжидан келиб чиқиб, пайпоқ ва колготка ишлаб чиқариш цехида ҳадемай иш икки сменада ташкил қилинади.

Абдунаби МАННОПОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Ё, тавба!

КИМГА ФОЙДА, КИМГА?..

Президентимизнинг «Иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулк манфаатларини ҳимоя қилиш ва тадбиркорликни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонидан сўнг Собир Раҳимов туманининг 7-тиш даволаш шифохонаси ҳузурида масъулияти чекланган «Дилшод-Дента» хусусий корхонасини ташкил этдик.

Олти ой ичида туманда биринчилар қатори металл қуйиш печларини олиб келиб, кичик цехни ишга туширдик. Шу муддат ичида кексалар, уруш ногиронлари, нафақахўрлар ва кам даромадли оилаларга 25 минг сўмлик бепул хизмат кўрсатилди. Ишчиларимиз 31 нафарга етди. Бундан ташқари, корхонада рентген, даволаш, жарроҳлик, тиш қуйиш бўлимлари ҳам ишлаб турибди.

Лекин... Афсуски, мулк давлат тасарруфидан чиқарилиб, хусусийлаштирилганлигига қарамасдан Собир Раҳимов тумани соғлиқни сақлаш бўлими раҳбарлари, қолаверса, 7-стоматология шифохонаси бош врачи вазифасини бажарувчи Қуролбек Жумағалиев бизлар ишлаб турган хоналарни бўшатиб қўйишимизни талаб қилишяпти. Биз ярим йилдан бери улардан 253 квадрат метр жойни ижарага ё сотиб олиш учун рухсат беришларини сўраймиз. Бу ҳақда Соғлиқни сақлаш вазирлигига ва маҳаллий ҳокимият идораларига ҳам бир неча бор мурожаат этдик. Ҳамон бу масала ечилмаяпти. Туман ҳокимлиги раҳбарлари «бир-иккита хонани шу ердан олинглар, қолганини бошқа жойдан берамиз» дейишди. Ҳозир шундоқ ҳам биз покловчи хоналар етишмаслиги туфайли бошқа муассасалар билан шартнома тузиб, асбоб-ускуналаримизни тозалатиб турибмиз. Ҳолбуки, поклаш бўлимининг ўзи учун ҳам камида бешта хона керак. Бу масаланинг бир томони.

Энди кишини ҳам ҳайратга, ҳам таажжубга соладиган бошқа бир гапни эшитинг. Биз кўп йиллардан бери фаолият кўрсатаётган жойни 7-тиш даволаш шифохонаси ҳузурида давлат томонидан (!) очилган, айни пайтда эса 9-шифохонада ишлаётган ортопедия бўлимига беришмоқчи. Энг қизиғи, илгари хусусийлаштирилган бу бўлимни нега яна қайтадан очиш зарурати туғилди? Устига устак яна келиб-келиб хусусийлаштирилган ерни уларга бериш... Бу қайси қоидага сиғади? Бундан кимга фойда-ю, кимга...

Назифа ИЛЁСОВА,
масъулияти чекланган «Дилшод-Дента» корхонаси раҳбари.

Диққат, танлов:

СОҲИБҚИРОН АМИР ТЕМУР ТАВАЛЛУДИНИНГ 660 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНАДИ

Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши Котибияти «Ўзбекистон овози» газетаси таҳририятининг ушбу рўзнома саҳифаларида машҳур давлат арбоби ва саркарда Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишлаб, кичик ҳажмдаги энг яхши илмий-оммабоп, бадиий ва публицистик асарлар — мақола, очерк, репортаж, мусоҳаба, ҳикоя, шеър, достонлар учун танлов ўтказиш ҳақидаги таклифини маъқуллади.

Танловда, таниқли адиблар, олимлар, журналистлар билан бир қаторда, ёш қаламкашлар ҳам иштирок этишлари мумкин.

Қарорга мувофиқ, мазкур газетада соҳибқирон ҳаёти ва фаолияти ҳақида, 1995 йилнинг ноябридан бошлаб эълон қилинган асарлар ҳам танловга қўйилади.

Танлов ғолиблари учун қуйидаги совринлар таъсис этилди:

Биринчи мукофот — битта, 5000 сўм.

Иккинчи мукофот — битта, 3000 сўм.

Учинчи мукофот — битта, 1500 сўм.

Рағбатлантирувчи мукофот — иккита, ҳар бири 500 сўмдан.

Танлов Амир Темур юбилейи кунларида якунланади.

Танловга марҳамат!

Спорт

ТОҒЛАРАРО ТАРАЛГАЙ МАДҲИЯМИЗ

Эртага Қишки Осиё ўйинлари байроғи кўтарилади

'96 HARBIN

Илгари бундай нуфузли мусобақада иштирок этиш орзу ҳавас эди. Боиси, серқуёш Ўзбекистонда спортнинг қишки турлари бўйича маҳорат оширган ёшлар топилармиди, деган маънода қараш бўларди. Шукрлар бўлсинким, истиқлол самараси ўлароқ спортнинг қишки турлари бўйича ҳам имкониятларимиз етарли экани юзага чиқмоқда. Фристайл бўйича жаҳон чемпиони ва кубоги соҳибаси Лина Чирязованинг кўрсатган маҳоратлари юртимиз довругини оширганини мухлислар мамнуният билан эсга оладилар.

Мана яна бир йирик воқеанинг шоҳиди бўлиб турибмиз. Спортчиларимиз биринчи марта нуфузли мусобақа — Қишки Осиё ўйинларида мустақил жамоа бўлиб қатнашиш учун сафарга йўл олишди. 10 нафар спортчининг эртага Қишки Осиё ўйинларининг тантанали очилиш маросимида мовий-яшил байроғимизни тенглар ичида тенг бўлиб, баланд кўтариб ўтишлари юртимизда жисмоний тарбия ва спортга, соғлом авлодни шакллантиришга алоҳида аҳамият берилаётганидан нишонадир.

Баҳодир Маҳситов — Давлат спорт қўмитаси раиси: «Осиё ўйинларида гарчанд ёшлар спортнинг 8 тури бўйича ўзаро баҳслашсаларда, биз имкониятларимиздан келиб чиққан ҳолда тоғ-чанғи спорти, фристайл ва фигурали учиш бўйича мукофотли ўринларни эгаллаб, давлатимиз байроғи баланд кўтарилишига, мадҳиямиз садолари таралишига астойдил ҳаракат қиламиз».

Лина Чирязова — жаҳон чемпиони: «Кейинги икки ой мобайнида мен халқаро мусобақаларда иштирок этиб, жаҳон кубоги учун курашаётганлар сафида етакчилардан бўлишга ҳаракат қилдим. Эндиги мақсадим Харбин шаҳрида бошланадиган қизғин баҳсда она юртим шарафини астойдил ҳимоя қилиб, ёруғ юз билан қайтиш».

Осиё ўйинларида Л. Чирязовадан ташқари фигурали учиш устаси Т. Малинина, тоғ-чанғиси бўйича С. Бринер, А. Еникеев, В. Юнусов, К. Урумбоев, Д. Ковалёв, А. Ткаченко, Е. Александрова, Э. Урумбоева каби ёшлар бор. Мусобақада эса 15 мамлакатдан мингдан зиёд спортчи иштирок этиши кўзда тутилмоқда. Қорлар ўлкаси ҳисобланган Харбин шаҳри ва тоғли Ябули қишлоғида мусобақалар 11 февралга қадар давом этади. Муросасиз баҳсларда вакилларимизга омад тилаймиз!

Ҳайдар НОСИРОВ.

Партия ахбороти — Партия ахбороти

КОТИБЛАР ЎҚУВИ

Беш минг нафардан зиёд ХДП аъзоси бўлган Самарқанд шаҳар партия кенгашида 246 та бошланғич ва ҳудудий партия ташкилотлари фаолият кўрсатаётир. Ҳисобот-сайловлар давомида уларнинг бир қисмига янги котиблар сайланди.

Шаҳар партия кенгашида янги котиблар учун ўқув ташкил этилди. Ўқув қатнашчилари республикада амалга оширилаётган иқтисодий-ижтимоий ислоҳотнинг навбатдаги босқичида партия ташкилотлари олдида турган вазифаларни муҳокама қилдилар. Бу ҳақда вилоят партия кенгашининг биринчи котиби Р. Облаёров ва шаҳар партия кенгашининг биринчи котиби Ш. Темиров маъруза қилди ҳамда котибларнинг саволларига жавоб қайтарди.

Ўқув қатнашчилари 1-юқумли касалликлар шифохонаси, «Эски Қаландархона» маҳалласи ва Сиёб туман халқ таълими ходимлари ҳудудий партия ташкилотлари иш тажрибаси билан танишдилар. Бу ҳақда ўзаро фикр алмашдилар, бошланғич ташкилотлар жанговарлигини ошириш юзасидан аниқ тадбирлар белгиладилар.

Ўз мухбиримиздан.

ЧИЛАНГАР НИШОНДОР БЎЛДИ

Абдурасул Аҳмедов яқинда «Шуҳрат» нишонига сазовор бўлди. Унга ЎзХДП Марказий Кенгаши биринчи котиби имзоси билан табрикнома ҳам келди. Хўш, оддий чилангарнинг ўғли бундай эътиборга қандай сазовор бўлди? Бу саволга жамоанинг ўзидан жавоб топдик.

— Абдурасулжонни ўз ўғлимдек биламан, — дейди унинг устози Гали Латипов. — Отаси Раҳмат Аҳмедов ортидан эргашиб, чилангарликка меҳр қўйди. Шу касб ортидан обрў топди.

Гали ака таъкидлаганича бор. Абдурасул ишлаётган цехда бутун бошли туман ва вилоятнинг турли бурчакларидан келаётган насос техникалар таъмирланади. Бу чилангарлардан катта ғайрат, кўп меҳнат талаб этади-да. Шунинг ортидан обрў-эътибори ортган.

«Деҳқонсервис» ҳиссадорлик жамиятида ишловчиларнинг катта қисми — 21 нафарини ХДП аъзолари ташкил этади. Улардаги Ватанга садоқат, партия тақдирига дахлдорлик ҳисси шундоққина чеҳраларида, қилаётган ишларида балқиб тургандек гўё.

Бу ердаги ҳар бир жамоа аъзоси ижтимоий жиҳатдан ҳимояланган. Партия ташкилоти уларнинг қувончига, ташвишига ҳам шерик. Ҳар бир янгилик, ташаббус сўнмайди, аксинча қўллаб-қувватланади. Бу истиқлол берган бахт эмасми? Буни биргина Абдурасул эмас, у билан ёнма-ён ишлаётган Тўроб Темиров, Расих Шарипов сингари ўнлаб касбдошлар ҳам эътироф этмоқдалар.

Даврон БАҲРОНОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Кейинги пайтларда мамлакатимизда чет эллик инвесторлар билан ҳамкорликда кўплаб қўшма корхоналар ташкил этилмоқда. Айниқса, Германиянинг инвесторлари бу борада яхши фаолият кўрсатишаётир.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарорига асосан «Ўзбекенгилсаноат» давлат уюшмаси, «Фарғонапойабзал» ҳиссадорлик жамияти ва Германиянинг «Саламандер» фирмаси муассислигида «Ўзсаламан» қўшма корхонаси ташкил этилганлиги фикримизнинг далилидир. Корхонанинг Низом жамғармасига германияликлар 500 минг марка миқдоридаги маблағ ҳамда 2 миллион марка қийматидаги дастгоҳлар билан улуш қўшишди. Умуман, корхонани ташкил этишга 6,5 миллион немис маркаси сарфланди. Яқинда корхонада маҳсулотларнинг дастлабки туркуми ишлаб чиқарилди.

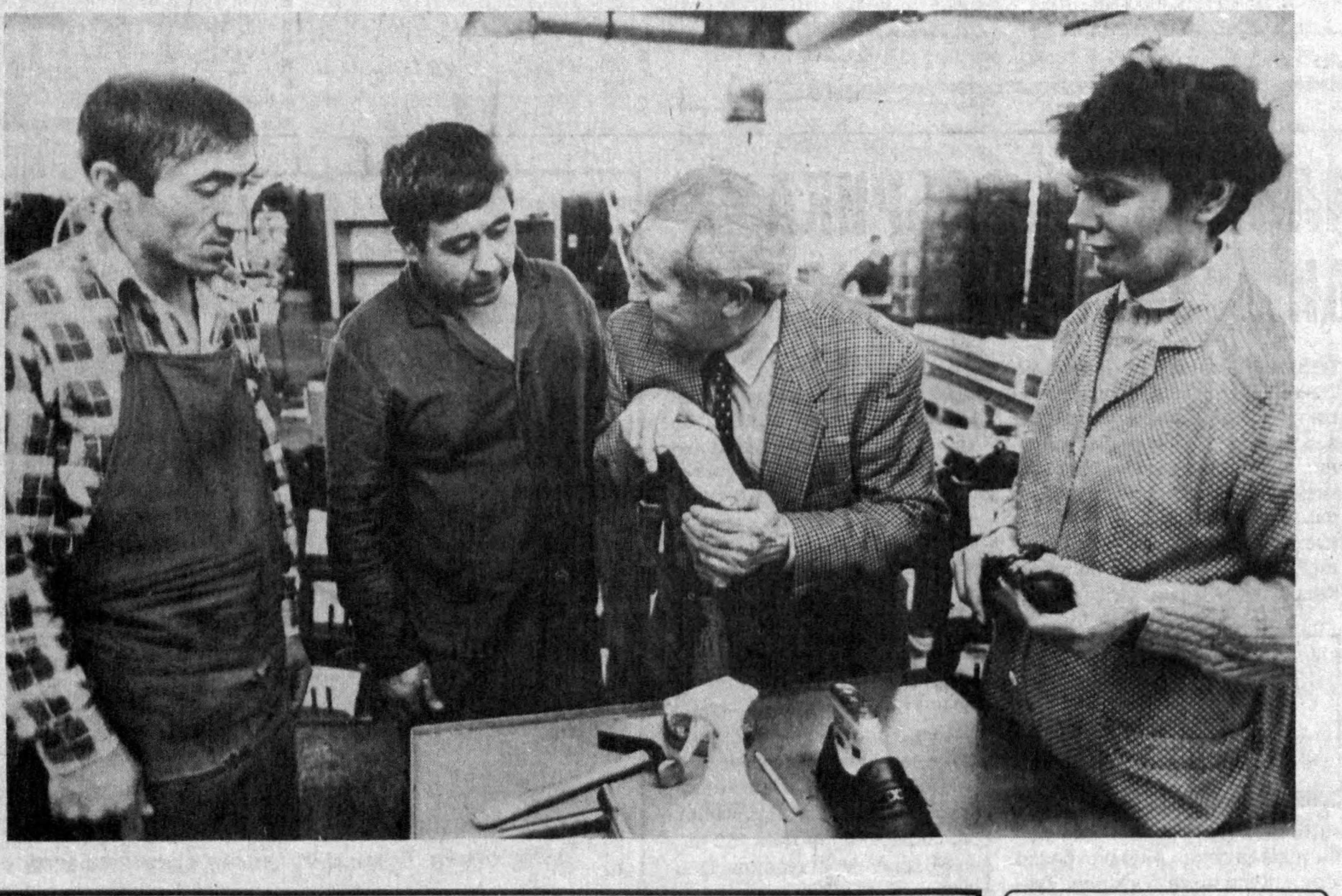

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) ишчилардан Маҳмуд Усмонов, Тўлқин Юсупов, «Саламандер» фирмаси вакили жаноб Кренер ва технолог Лилия Савина.

Ш. ОЛИМОВ (ЎзА) олган сурат.

Аҳиллик

КЎПДАН ҚУЁН ҚОЧИБ ҚУТУЛМАС

Мактабга ёрдам берганларнинг номини одамлар алоҳида эҳтиром билан тилга оладилар.

Жарқўрғонлик бир танишим «Бозорини кўру, юртига баҳо бер», деган гапга қўшилмаслигини, бу гапни «Мактабини кўру юртига баҳо бер», деб ўзгартириш лозимлигини айтиб қолди.

— Масалан, Жарқўрғоннинг бозори, — дейди у ўзининг фикрини далиллашга чоғланиб, — вилоятнинг обод бозорларидан. Тижорат расталарида 18 минг олам жилолари товланади. Ароқнинг қўлболасидан тортиб, «импортний»сигача. Тамакининг минг хили. Нос расталарининг, гўшт, сабзавот, чорва молларини боғлайдиган ғулмих расталарини айтинг.

Лекин... Мактаблари-чи? Мактабларининг ободлари ҳам бор. Лекин, масалан, вилоят ҳокимлигидаги катта бир йиғинда Лутфий номли мактаб деразаларининг ойнаси синиб ётгани (яна қишда), бир қатор мактабларнинг таъмирлови дуруст эмаслиги, Ҳ. Олимжон номли фермерлар уюшмаси ҳудудидаги янги мактаб қурилиши Абдусаттор Ҳайитов деган машҳур қурувчи бошлиқ трест томонидан тўрт-беш йилга резинкадай чўзиб келинаётгани ҳақида ўн дақиқагача мунозара бўлганига нима дейсиз.

Бундай мунозаралар самара бериш-бермаслигини, қўл қовуштириб кутиб ўтириш шарт эмаслигини билганлар мактабларга баҳоли қудрат ёрдам қўлини чўзмоқдалар. Қандай бўлмасин болалар яхши ўқисин, таълим тарбия яхши бўлсин, демоқдалар.

Масалан, ХДП туман кенгашини олинг. Кенгашнинг иқтисодий аҳволи ўзига яраша. Ошиб-тошиб ётган нарсаси йўқ. Лекин ҳар чоракнинг якунига кўра Жарқўрғон шаҳридаги 4 та мактабнинг 16 та аълочи ўқувчисига стипендия беради. Кўп эмас. Лекин, ҳайт деган туяга мадад, дейдилар.

Ёки Санақул Бозоровни олинг. Жарқўрғонда Санақул ҳақида кўп гапиришади. Ёнилғи қуйиш шахобчасида ишлайдиган укалари бензинни қимматига сотади... Фермер бўлиб давлатнинг анча ерию, анча молидан фойдаланиб ётипти... Кадр танлаш сиёсатига ҳам аралашиб турармиш деганга ўхшаш гаплар қулоққа чалиниб қолади. Бу гапларнинг тўғри-нотўғрилигига кафолатим йўқлигини билдириб қўйган ҳолда, Санақулнинг ўзим билган айрим фазилатларини санаб ўтаман: Исо Термизий номли мактабнинг аълочи ўқувчилари билан суратга тушди. Туман газетасида бу сурат босилди. Ва ўша газета унинг мактабдаги битта 1-синфни ҳомийлигига олиб, унга 100 минг сўм пул берганини, ўша синф кейинчалик «Маҳалла, оила, мактаб ҳамкорлиги» деб номланган вилоят кўрик-танловида 3-ўринни эгаллаганини, ўқитувчилар байрами кунига 10 минг сўм тортиқ қилганини ёзиб чиқди. Санақул энди бир мактаб қуриб берармиш, деган гаплар ҳам бор.

У ҳар йили улуғ айём кунлари (ийди рамазон, қурбон ҳайит, наврўз) маҳалласига ош беради. Муҳтож оилаларга баҳоли-қудрат ёрдам кўрсатади. Элнинг дуосини олади. Отасига раҳмат!

Яна бир гап: обод бозори-ю нуқул ароқ ва тамаки сотадиган тижорат дўконлари билан тилга тушган Жарқўрғон тумани аҳоли ўртасида хўразак (дифтерия) касталигининг кўплиги жиҳатдан 1995 йилда «пешқадам» ўринга чиқиб олди. Нина Вербицкая деган эпидемиология врачи хўразакка чалинган беморларнинг зардоб (сиворотка)ни тижорат бозоридан ғоят қиммат нархлар билан сотиб олаётганини кафтини пешонасига босиб гапириб қолди. АКДС, АДС деб номланадиган эмлаш дорилари ва шприц игналари таъминоти бўйича силлиққина маълумотларни минг ёзгани билан вилоят соғлиқни сақлаш бўлими ва унинг санитария-эпидемиология станцияси ўзларига етарли амалий ёрдамни беролмаслигига кўзи етибми, туман санитария эпидемиология станцияси бошлиғи Т. Аҳмедов айрим жамоа идораларининг бўсағасини ҳатлади. Яхши, кўп раҳбарлар ерга қарамадилар. «Ўртаосиётранс» республика идорасининг Жарқўрғондаги бўлими бошлиғи Маҳмуд Маматалиев 100 минг, Навоий номли жамоа хўжалик бошқаруви 200 минг сўм ажратадиган бўлди.

... Жарқўрғонда Нурхон Хўжанов деган раис ўтди. Бедаво дардга чалиниб эрта бандалик қилди. Шу йигит хўжалик ҳудудидаги мактабларга қўшимча бинолар қуришга бош-қош бўлганди. Қишлоқларни газлаштирди. Туман халқ таълими бўлими мудири Ж. Нормуродовнинг айтишича, Хўжанов беш йил раис бўлиб ишлаб, бешта мактабни обод қилди.

Нурхон раисга ўхшаб ишлаганларни одамлар сира унутмайдилар.

Олимжон УСАНОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Маиший хизмат

«ЖАҲОН БОЗОРИ» ГАВЖУМ

АНДИЖОН (мухбиримиздан). Шаҳардаги «Жаҳон бозори»да ҳафтанинг ҳар душанба куни улгуржи савдо ишлари йўлга қўйилмоқда.

Мамлакатимиз ва хорижда ишлаб чиқарилган озиқ-овқат, саноат маҳсулотлари, халқ истеъмоли моллари, ҳунармандчилик хом ашёлари кўтара, яъни улгуржи йўл билан савдо қилиниши харидорларга маъқул келмоқда. «Андижонсавдо», «Газм Аланд» «Малика», «Бақоллик» ҳиссадорлик жамиятлари, пойабзал фабрикаси, «Наврўз» хусусий магазини моллари қўлма-қўл бўлиб турибди. Улгуржи савдода тўловлар нақд пул ва жорий ҳисобга маблағ ўтказиш йўли билан, қолаверса вексел ва мол айрибошлаш усулида олиб борилаётгани кўпчиликни қизиқтирмоқда.

Аҳмадилло СОЛИЕВ.

Ноширлик

УЧҚЎРҒОНЛИКЛАР ҚОМУСИ

НАМАНГАН. Учқўрғон тумани маълумотномасини ўзига хос кичик қомус, деса бўлади.

Бу маълумотномада туман табиати, жўғрофияси, тарихи, маориф ва маданияти ҳамда хўжалик тараққиётига оид 375 та ахборот тўпланган. Маълумотлар алифбо тартибида жойлашган. Кичик қомусда туманда таваллуд топган илм-фан намоёндалари, тарихий шахслар, уруш қатнашчилари, таниқли кишилар ҳақидаги маълумотлар ўрин олган. Қомус шоир ва драматург, вилоят қомуси таҳририяти бош муҳаррири ўринбосари А. Жаббор раҳбарлигида яратилган.

Абдулла ЖАЛИЛ.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ФАКТЛАР

МУЗОКАРАЛАР ДАВОМ ЭТМОКДА

• ДУШАНБЕ. Тожикистон ҳукумати вакиллари мамлакат Мудофаа вазирлигининг Қўрғонтепа шаҳрида жойлашган 1-бригада раҳбарлари билан музокараларни ҳамон давом эттирмокда. Маълумки, 27 январь куни ушбу бригада исён кўтарган ва Қўрғонтепа шаҳрини эгаллаб олган эди. 1 февраль куни Президент И. Раҳмонов топшириғига биноан парламент раисининг биринчи ўринбосари Абдумажид Дўстиев исёнчилар билан учрашди. А. Дўстиев уларнинг талабини Президентга етказишга ваъда берди.

Исёнчилар ҳукумат ва маҳаллий ҳокимиятнинг истеъфога чиқишини талаб қилмоқда. Улар ўз талаблари бажарилгандан кейин ҳарбий қисмнинг доимий қароргоҳига қайтишини айтган.

Ҳозир Қўрғонтепада бир қадар осойишталик сақланмоқда.

НАТО БОШ КОТИБИ ГЕРМАНИЯГА КЕЛДИ

• БОНН. НАТО Бош котиби Хавьер Солани расмий ташриф билан Германияга келди. У сафарининг дастлабки кунида федерал канцлер Г. Кол, мудофаа вазири Ф. Рюе ва ташқи ишлар вазири К. Кинкел билан учрашади. Бўлиб ўтадиган музокараларда НАТОни Шарқий Европа мамлакатлари ҳисобига кенгайтириш, шунингдек, собиқ Югославиядаги тинчлик ўрнатиш жараёнининг бориши билан боғлиқ масалалар муҳокама этилади.

НОБЕЛЬ МУКОФОТИГА НОМЗОД ҚАМОКДА ЎТИРИБДИ

• ПЕКИН. Хитойдаги таниқли инсон ҳуқуқлари ҳимоячиси Вэй Цзиншэн бир гуруҳ Америка қонуншунослари томонидан 1996 йилги халқаро Нобель мукофотига номзод қилиб кўрсатилди.

Айни пайтда эса 45 ёшли В. Цзиншэн қамоқда ўтирибди. Ўтган йили декабрда Пекин суди уни «Хитой ҳукуматини ағдариб ташлашга уриниш» да айблаб, 14 йил озодликдан маҳрум этган эди. Бундан аввал эса у «муҳим ҳужжатларни хорижлик шахсга берганлик» да айбланиб, 15 йилга қамалган эди. Япония, Венгрия ва Буюк Британия парламентлари аъзолари аввал ҳам уни Нобель мукофотига номзодликка тавсия этган эди.

ҚИСҚАЧА АЙТГАНДА...

• ПОЛЬША Республикаси Президенти Александр Квасневский истеъфога чиққан собиқ Бош вазир Олекса ўрнига мамлакат сейми вице-маршали Владимир Чимашевични тайинлади.

• «АМЕРИКА ОВОЗИ»: АҚШ Президенти Б. Клинтон Россия Бош вазири Черномирдин билан бўлган учрашувда жаҳон валюта фонди Россияга 9 миллиард доллар ҳажмида қарз ажратишини айтди.

• «ХАЛҚАРО француз радиоси»: Хитой Тайвань маъмуриятидан ўзини мустақил деб эълон қилмаслик лозимлигини огоҳлантириб қўйди. Агар бундай ҳаракат бўлса Тайванга ХХР ҳарбий интервенцияси бошланиши мумкин, деб баёнот берди Хитой Бош вазири Ли Пэн.

• РОССИЯга қарашли Курил оролларида кучли зилзила юз берди. Зилзила маркази Итуруп оролидан 150 километр жануби-шарқда бўлиб, унинг кучи 7 баллни ташкил этди.

ВАЗИРНИНГ ВАЪДАСИ

• СИМФЕРОПОЛЬ. Бу йил Қримда халқ хўжалигининг барча соҳасида маҳсулот ишлаб чиқаришнинг пасайиши тўхтатилади. Бундан ташқари, саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш 1-1,5 фоиз, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари эса 5 фоизга ўсади. Қрим ҳукуматининг навбатдаги мажлисида иқтисодиёт вазири В. Шишкин шу ҳақда маълум қилди. Унинг таъкидлашича, Қримда дам олувчиларнинг сони бу йил ўтган йилдагидан қарийб икки баробар кўпаяди. Ўтган йили ушбу ярим оролда 2,6 миллион киши дам олган бўлса, жорий йилда уларнинг сони 4 миллионга етиши кутилмоқда.

ҲАРБИЙ МАШҚЛАР АРАФАСИДА

• ТАЙВАНЬ. Февраль ойида Хитой Қуролли кучлари Тайвань яқинидаги ҳудудда йирик ҳарбий машқлар бошлайди, деб хабар тарқатди Тайванда чиқадиган газеталар. Машқларда пиёда, ҳаво ва ҳарбий денгиз кучлари иштирок этиб, танк, бошқариладиган ракеталар, вертолётлар, оғир замбараклар ва бошқа ҳарбий техникадан фойдаланиш режалаштирилган. Машқлар неча кун давом этиши ҳақда маълум қилинмаган.

ЧЎККАН КЕМА ТОПИЛДИ

• МАНАГУА. Яқинда Никарагуанинг «Глория элиса» балиқчи кемаси чўкиб кетган эди. Куни-кеча эса Никарагуа ва Гондурас ҳарбий денгиз флотининг қутқарув кемалари кемани топиб, 47 кишидан 45 нафарини қутқарди. Манагуадан тарқатилган расмий хабарга кўра, уларнинг соғлиғи хавф остида эмас. Қолган икки нафар балиқчи ҳамон топилгани йўқ.

ҚОНЛИ ТЎҚНАШУВЛАР

• ДАККА. 31 январь куни Бангладеш пойтахти Даккада талабалар билан полициячилар ўртасида қонли тўқнашув содир бўлди. Натижада 2 талаба ҳалок бўлди, 300 нафарга яқини жароҳатланди. 150 нафар талаба эса ҳибсга олинди.

Шу куни Бош вазир Холид Зиё Раҳмон университетга келиб, ўқиш мажмуаларини кўздан кечириши кўзда тутилган эди. Талабалар эса Бош вазирнинг келишига қарши норозилик намойиши уюштирди.

ФАЛАКНИНГ + - = ! ? ... ГАРДИШИ

ЎНТА БЎЛСА ЎРНИ БОШҚАМИ?

Бизда фарзандларимиз ҳақида гап кетганда «Ўнта бўлса — ўрни бошқа» деган ибора яхши маънода кўп ишлатилади. Баъзи мамлакатларда эса аҳолининг кўплигини ҳисобга олиб нари борса икки боладан зиёдига рухсат берилмайди. Масалан, Хитойда шундай қаттиқ демографик сиёсат олиб борилади. Бунинг сабаби аён — ХХР аҳолиси тахминан 1,2 миллиарддан ошиб кетган.

Яқинда бу мамлакатнинг Чжэцзян провинциясидаги Цзясин шаҳарчасида яшовчи Лимин деган ёш йигит туғруқхонага келиб, ноқулай аҳволга тушиб қолди. Куни кеча хотинини бу ерга олиб келган Лимин бир йўла тўрт нафар қизли бўлганини эшитиб чўчиб кетди. Ахир тўрт фарзандли бўлиш қоидага зид эди-да. Бироқ ёш эр-хотин Лиминларни шаҳар маъмуриятидагилар тинчлантиришди: ушбу туғилиш натижасида «оилада битта бола» қоидаси бузилмаган ҳисобланади. Дарвоқе, Лиминлар оиласи ўрта ҳол яшашади. Шу боис шаҳар маъмурияти «режадан ташқари» туғилган уч қизалоқни вояга етгунга қадар моддий таъминлаб туришни ўз зиммасига олди. Пу Лимин хоним ишлаган тўқимачилик комбинати эса ўз ишчиси бўлган кўп болали бу ёш онага 10 йиллик ҳақ тўланадиган таътил берди.

ОТАДАН ҚОЛГАН «МЕРОС»

Италиянинг Падуи шаҳрида яшовчи Сильвиолар оиласига солиқ инспекциясидан ўтган йиллар учун 1,5 миллиард лира(қарийб 1 миллион доллар) солиқ ва жарима тўлаш лозимлиги ҳақида тўлов қоғози келиб қолди. Уйдагилар ўқиб қарашса бу тўловлар аллақачон марҳум бўлиб кетган отаси номига келган экан. Маълум бўлишича, ўз даврида кичик тадбиркорлик билан шуғулланган Сильвио ота солиқ тўлашдан бош тортиб, қочиб юрган. Ҳозир бу оилада фақат бир киши — 34 ёшли қизи Паола меҳмонхонада оддий ходима бўлиб ишлайди. Аксига олиб отаси унга биронбир мерос ҳам қолдирмаган. Паоланинг ойлик маоши жуда кам, отадан қолган «мерос» — солиқ ва жаримани тўлаш учун эса у яна қарийб ...415 йил ишлаши керак.

(Жаҳон ахборот агентликлари ва газеталаридан олинди).

Бу ҳаммаси эмас

«КАСАЛ» КУТУБХОНАЛАР

Ривоят қилишларича, пайғамбаримиз Муҳаммад саллоҳу алайҳу вассаллам саҳобаларга: «Тушимда сут кўрдим. Уни шундай сипқориб ичдимки, ҳатто тирноқларим учигача чиқди», — деганларида, саҳобалари: «Ё, Расуллиллоҳ, сутни нимага йўйдингиз», — деб сўрашибди. Шунда ҳазрат расулимиз қисқагина қилиб: «Илмга», — деган эканлар.

Демак, илмга бўлган муҳаббат, эҳтиёж қадим-қадимдан мавжуд. Шу боис шоҳларнинг махсус саройларида нодир асарлар сақланган.

Президентимиз Халқ депутатлари Самарқанд ва Қашқадарё вилоятлари Кенгаши сессияларида, Олий Мажлиснинг IV сессиясида сўзлаган нутқларда қишлоқ мактаблари, қишлоқ кутубхоналари масаласига алоҳида тўхталиб ўтди.

Шуни айтиш лозимки, кейинги пайтда ёшларимиз орасида илмга чанқоқлик, ўқишга қизиқиш бироз сусайгандек. Бир талай ўқувчиларимиз мактабни қўйиб, вояга етар-етмас бозорга «шўнғиб» кетаётганини кузатиб ачиниб кетамиз. Айниқса, яқин тўрт-беш йил ичида китобхонларнинг сони кескин камайиб кетганлиги энди ҳеч кимга сир эмас. Китоб тумани марказий кутубхоналари ва ходимлари фаолияти билан танишиб чиққанимиздан сўнг бунинг гувоҳи бўлдик.

Бобур номидаги кутубхона бош мудираси С. Исоқова шундай дейди:

— Очиғини айтсам, бозор иқтисодиётига ўтиш даври муаммолари бошқа соҳалар каби маданият, маънавиятда айниқса, сезилмоқда. Газета-журналлар, бадиий асарларнинг нархи ошиб кетганлиги натижасида минглаб мухлисларни йўқота бошладик. Ачинарлиси шуки, кутубхонага кирувчиларнинг сони камайиб кетди. Биргина бизнинг кутубхонамизда бундан 3-4 йил олдин 800 нафардан ортиқ мунтазам қатнайдиган китобхон бор эди. Ҳозир эса атиги 471 нафарни ташкил этади. Ҳалиям бу бошқа кутубхоналарга қараганда салмоқли рақам...

Бошқа кутубхоналарда бўлганимизда ҳам шунга ўхшаш жавоб олдик. Бизнингча, китобхонларнинг камайиш сабаблари иқтисодий муаммоларгагина эмас, балки кутубхоналарнинг янги асарлар билан бойиб бормаётганлиги оқибати ҳамдир. Туман марказий кутубхонаси директори Ҳ. Қобиловнинг эътироф этишича, йил бўйи атиги 277 дона китоб сотиб олинган, холос. Қолган 215 дона китоб «яроқсиз» тамғаси билан ташлаб юборилган.

Муаммонинг бошқа томони ҳам бор: юқорида айтганимиздек, кутубхоналарда обуна масаласига етарли эътибор берилмаяпти. У ерда вилоят ва туман газеталаридан ташқари даврий нашрлар йўқ. Бу борада Бобур кутубхонасида ҳам, Пушкин марказий кутубхонасида ҳам аҳвол яхши эмас. Ўқув зали ўн чоғли одам билан тўлиб қолади. Қишда иситишга кўмир йўқ. Қоронғу, зах хоналарда маънавиятимизнинг бебаҳо мулки бўлган китоблар яроқсиз ҳолга келяпти. Ўтган йили бир амаллаб сотиб олинган китобларнинг 215 таси ташлаб юборилган.

— Кўплаб бадиий асарларни ташлаб юбориш шартмикан, — дейди ачиниш билан китобхонларга хизмат кўрсатиш бўлими ходими О. Эргашева. — Бироқ уларни сақлашга «қурбимиз» етмайди. Кутубхоналарда газета-журналларнинг йиллик тахламлари бўлиши шарт. Аммо биз ҳатто ўтган йилги газеталарни ҳам сақлай олмадик. Чунки уларни сақлашга махсус жойимиз йўқ. Натижада китобхон ва газетхонларни зиё масканларидан, ўзимиздан узоқлаштиряпмиз. Ҳозир ўқувчиларимиз ўтган йилгига нисбатан тенг ярмига камайиб кетган.

Дарҳақиқат, кутубхоналарнинг бундай аянчли аҳволини кўриб, маънавиятимиз қашшоқлашиб бораётганлигининг сабабини англаб олгандай бўлдик. Ахир, Беруний, Ибн Сино, Ал-Хоразмий, Амир Темур, Бойқаро ва Навоийдек буюк аждодларимиз кафтига олган китобларни бугунги кунда оёқ ости қилиш... Эҳтимол, ҳали ҳам кутубхоналарни ҳақиқий зиё масканига айлантириш, китобларга, бебаҳо асарларга юксак назар билан қараш имконияти бой берилмагандир.

Бахтиёр САЙЙИД.
Китоб тумани,
журналист.

Саломатлик

БОЛАЛАРГА ЗИЛОЛ СУВ

ХОРАЗМ (мухбиримиздан). Урганчда Америка Қўшма Штатлари халқаро тараққиёт ва техника агентлиги вакилларининг шаҳар ва туман саломатлик марказлари раҳбарлари билан учрашуви бўлди.

Ўзига хос давра суҳбатида соғлиқни сақлаш муассасаларида, мактаб ва боғчаларда ичимлик сув муаммосини ҳал қилиш, санитария ҳолатини яхшилаш масалалари муҳокама қилинди. Учрашув иштирокчилари бундай масала юзасидан ривожланган мамлакатлар тажрибаси ҳақида маълумотлар олдилар. Ювиниш ва ичимлик сув таъминотини ҳал этишга оид лойиҳалар билан танишдилар. Американлар аввал Урганч туманидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалигининг мактаб, болалар боғчаси ва қишлоқ врачлик амбулаториясида сув қувурлари ва оқава сув тармоқлари ҳамда ювиниш хоналарини бунёд этишни режалаштирмоқдалар.

Қурбон МУҲАММАДРИЗО.

«МЕН МУЛК СИЁСАТИДА ТЕНГСИЗ БЎЛГАНИМДЕК...»

Маълумки, қадимий Шарқ шахмат тахтасида саф тортувчи доналар қўшинни акс эттиради. Улар пиёда-ю отлиқ, филу жанговар аравалар ва саркардалар эди. Кураш жараёни жиҳатидан ҳам, икки томон жангини ифодаловчи терминологиясидан ҳам унинг ҳарбий ўйинлиги кўриниб турибди. Бинобарин, ёшлик чоғларидаёқ ўзини ҳарбий ишга шайлай бошлаган Темур шатранж билан шуғулланмаслиги мумкин эмас эди.

XIV-XVI асрларда Ўрта Осиёда маданият тараққий эта бошлайди. Қисқа вақт ичида ажойиб шоирлар, олимлар етишиб чиқади. Булар қатори шу даврда машҳур шатранж усталари ҳам пайдо бўла бошлагани диққатга сазовордир. XV асрнинг энг зўр устаси Али Шатранжий Темур замонасида ном чиқарган. Инглиз тарихчиси Г. Миррейнинг кўрсатишича, шу асрда битилган машҳур шатранж рисоласи ҳам Али Шатранжий қаламига мансубдир.

Ниҳоятда ўткир хотирага эга бўлган Темур шахмат ўйинига ишқибоз бўлган. Тарихий манбалардан маълум бўлишича, «бу ўйинда у юксак санъатга эришган». Темур билимдонликда суҳбатдошларини ҳам таажжубда қолдирган. Абулфатҳ китобининг топилиши, Али Шатранжий рисоласи Абулфатҳнинг ёки ундан олдинги Ўрта Осиёда яшаб ижод этган бошқа муаллифларнинг таъсири остида ёзилган, деган хулосага даъват этади. Али Шатранжий рисоласидаги ривоятларнинг Гермес ҳақидагиси, яъни «Шатранжий кабир» («катта шахмат») тафсилоти Абулфатҳ китобидаги баённинг худди ўзгинасидир. Али Шатранжий замонида «Шатранжий кабир»нинг худди шу тури Темурнинг севган ўйини бўлган. Али Шатранжийда Абулфатҳ рисоласидан бошқа кўпгина китоблар ҳам бўлганга ўхшайди. Абулфатҳ китобида, худди Адлий китобидаги сингари мансубаларнинг кўпи кимга тегишли экани кўрсатилмаган. Али Шатранжий эса, аксинча ҳамма муаллифларни бирма-бир айтиб ўтган. Бу борада у ас-Сулий китобидан ҳам фойдаланган кўринади.

— Манбалардан маълум бўлишича, — дейди Ш. Гулиев. — Хожи Али бир вақтда тўрт киши билан тўртта тахтада ғойибона ўйнай олган. Ҳолбуки, у даврларда Оврупода бу усул билан икки тахтада аранг ўйнаганлар. Хожи Али Табризий Амир Темурнинг фармони билан уста шатранжчи сифатида Самарқандга олиб келингач, Али Шатранжий Самарқандий номи билан шуҳрат топган.

Бу фикрни тасдиқловчи яна бир маълумот борки, уни бизга араб тарихчиси, ибн Арабшох асарини ўзбекчалаштириб, биринчи марта пухта шарҳлаб берган филология фанлари номзоди арабшунос Убайдулла Уватов тақдим этди. Ибн Арабшохнинг ёзган «Ажойиб алмоқдур фи ахбори Темур» («Соҳибқирон ҳақидаги хабарларда тақдир ажойиботлари») асарида XV аср Самарқанд шахматчилари ва умуман, шахмат ҳақида баъзи баҳслар, ҳикоялар келтирилган. 1401-1408 йилларда Самарқандда яшаган ибн Арабшох моҳир шахматчиларнинг баъзилари билан шахсан таниш бўлган. Унинг айтишича, Муҳаммад ибн ал-Хиёмий ва Зайн ал-Яздий каби фозиллар — шахмат усталари, фиқҳ ва ҳадис олими Алоуддин ат Табризий эса уларнинг алломаси бўлган. У ўйинда Зайн ал-Яздийга ортиқча бир пиёда қўяр ва ундан ғолиб чиқар, ибн Ўқайлга эса ортиқча бир от қўйиб, унга «миниб олиб», енгар экан. Амир Темур Алоуддинга «Мен мулк сиёсатида тенгсиз бўлганимдек, сен ҳам шатранж оламида ягонасан: мен ва Мавлоно Али Шайх ҳар биримиз ўз соҳамизда тенги йўқ кароматларга эгамиз», дебди.

Ибн Арабшох зикр қилган катта шахматда ўйнаш Ўрта Осиёда кенг тарқалган эди. Тахтаси бўйига ўн, энига бир хонадан иборат бўлган бу шахматда икки туя, икки жирафа, икки илғор (тамийъа) вазир ва бошқа пиёда доналар бўлган. Ибн Арабшох кичик шахматни катта шахматга нисбатан арзимаган нарса деб ҳисоблаган ва катта шахматнинг шаклини келтирган. 110 катакли катта шахматнинг қарама-қарши томонидан доналарни номма-ном санаб чиқсак, қуйидагича манзара ҳосил бўлади. Биринчи қатор: фил, шер, туя, ҳўкиз, айиқ, кашшоф, айиқ, ҳўкиз, туя, шер, фил, иккинчи қатор: рух, от, илғор, жирафа, шер, шоҳ, ҳўкиз фарзин, жирафа, илғор от, рух, учинчи қатор: рух пиёдаси, шер пиёдаси, илғор пиёдаси, жирафа пиёдаси, шер пиёдаси, фарзин пиёдаси, пиёда пиёдаси, от пиёдаси, рух пиёдаси; тўртинчи қатор: фил пиёдаси, кашшоф пиёдаси, ҳукиз пиёдаси. Ана шу вазият XV асрда муаллиф ҳаётлигида номаълум ҳаттот томонидан кўчирилган қўлёзмадан айнан олинди.

Амир Темур номини шатранж билан боғловчи ривоятлардан биттасини келтирайлик.

Шатранжда кейинчалик шахматда ишлатиладиган шоҳруҳ атамаси шох ва руҳ сўзларидан пайдо бўлган. Шоҳруҳ сўзига илк бор ас-Сулий ва Низомий, кейинчалик эса Равандий асарларида дуч келамиз. Бу сўз шахмат ўйинида от билан шоҳга кишт беришни ва айни пайтда руҳга ҳужум қилишни билдиради. Равандий шундай деб кўрсатган. Таниқли Низомийшунос олим Воҳид Дасткорлий ҳам «Искандарнома»га берган изоҳларида «шоҳруҳ»ни юқоридагича таърифлайди. Шахмат ўйини Ғарбий Европага ёйилгандан кейин, «шоҳруҳ» сўзи «шохрос», «рокшоҳ» деб таржима қилинган: бунда «рок» сўзи инглизча «Росс» (қалъа, қоя), итальянча «Россо» тарзида ёзиладиган руҳ сипоҳини билдиради. Бинобарин, «шоҳруҳ» англашиларди. И. М. Линдеф «рокшох»ни «шоҳруҳ» деб изоҳлайди. Ҳатто дастлабки рус шахмат мастери ва назоратчиси А. Д. Петров ҳам «Ўйна, лекин атрофга боқ, пиёдаларни марказга жойлаштир... шох ва фарзинни «рокшох»га қўйма», деб ёзган эди. Яъни у рақиб оти билан «шох фарзин»га тушиб қолмасин деб огоҳлантиради. Лекин айрим муаммолар «шоҳруҳ»ни янглиш талқин қилишган. Масалан, бир муаллифнинг ёзишича, Темур Туркия султони Боязидни асир олгач, ғалаба муносабати билан ўғлининг отини «Шоҳруҳ» қўйганмиш. Бу нотўғри фикр. Негаки, Темурнинг ўғли Шоҳруҳ 1377 йилда туғилган. Боязид эса 1402 йилда асир олинган. Халқаро мастер В. Панов ҳам «шоҳруҳ»ни фақат руҳ сифатида тушунтириб, унинг чин маъносини очиб беролмаган.

Таниқли олим М. С. Корон тарихчи Арабшоҳга таяниб ёзадики, бир куни Темур яқин одамларидан бири билан шахмат ўйнаб ўтирар экан. Вақти келиб у руҳи билан рақибини мот қилиб турганда, унга ўғил кўрганини хабар қилишибди. Темур севинганидан фарзандининг отини «Шоҳруҳ» қўйибди. Бундай бўлиши мумкин.

Шатранж мансуботида, яъни шахмат композициясида шундай ажойиб бир жанр мавжудки, унинг кўмагида йирик воқеалар, урушлар, йилномалар ва шунга ўхшаш нарсалар рамзий суратда ўз аксини топади. Чунончи, биринчи рус шахмат устаси А. Петровнинг 1824 йилда тузган рамзий композициясида Наполеоннинг Москвадан қочиши акс эттирилиб, катта шов-шувга сабаб бўлган эди. Худди шундай рамзий мансубалардан яна бири Петербург университетининг профессори, таниқли рус шахмат мастери, проблемисти К. Яшинга тегишли бўлиб, унда турк султони Боязиднинг 1402 йилдаги урушда Амир Темурдан енгилганлиги ўз рамзий ифодасини топган. Мана ўша масала.

(1 диаграмма)

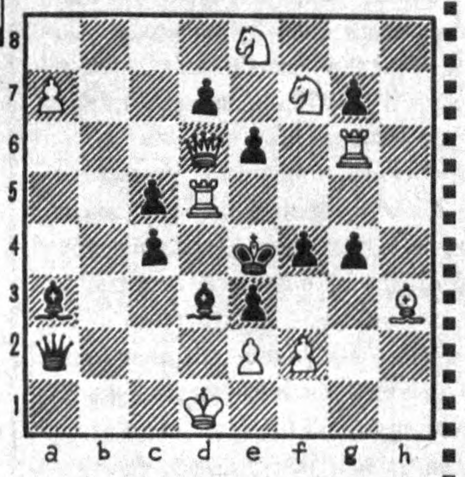

Бу ерда оқ доналар Амир Темур лашкарларини, қора доналар эса Боязид қўшинларини дастлабки позицияларини акс эттириб турибди.

Юриш навбати оқлардан. Шиддатли ҳужум бошланади:

1. f3 + gf 2. ed + cd 3. Cf5 + ef 4. Ле6 + de 5. Лd4 + cd 6 a8C (фил) + фd5 7. C:d5 + ed 8. Kf6 + gf 9. Фе5 + fe 10. Kg5х — шоҳ.

(2 диаграмма)

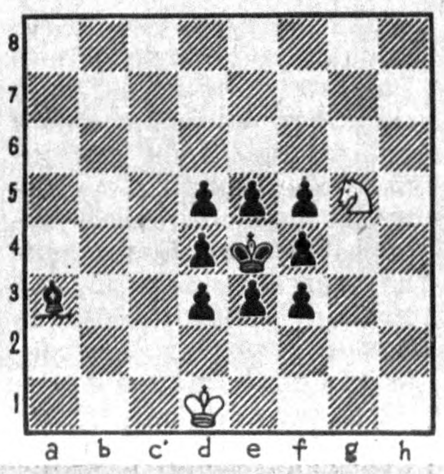

«Қафас»га тушди. Мана шунинг учун ҳам Яниш композициясини «Темурнинг темир қафаси» деб номлаган. Кузатиб борганимиздек оқлар ўз мақсади — рақибини асирга олиш йўлида ҳеч нарсани аямай иш тутади. Ўрта аср шатранж рисолаларининг бирида ўйинчиларга берилган маслаҳатларда шундай деб ёзилган: рақиб шоҳига ҳужум бошлаганида асло ўзингникини ўйлама, бу йўлда ҳар қандай қурбонлардан ҳам тийилма. Айтадиларку, сулув қизга совчи бўлган томон қалинидан қочмайди, деб.

Қадимий ёзма манбаларни ўрганиш ва таҳлил қилиш ўлкамиз ҳудудидан топилган археологик буюмлар — турли-туман шахмат доначаларини қиёсий баҳолаш қўҳна Турон юрти шатранж-шахмат ватанларидан бири эканлигини тасдиқлаётганидан ғурурланамиз, албатта. Бунда ҳам бобокалонимиз Амир Темурнинг хизматлари беқиёслиги муқаррар.

Бугунги кунга келиб, республика ҳукумати муҳим масалалар қаторида спорт ишларини янада юксалтириш муаммоларига жиддий эътибор бермоқда. Мамлакат шон-шуҳратини бутун жаҳонга кўз-кўз қила оладиган воситалардан бири спорт экан, уни тобора ривожлантириш, халқаро андозалар даражасига кўтариш йўлида давлатимиз ҳеч нарсани аямаслиги юртбошимиз йўл-йўриқларида яққол ифодасини топмоқда.

Ўзбекистон Республикаси шахмат федерацияси соҳибқирон Амир Темур тўйига бағишлаб шу йил куз ойларида Самарқанд шаҳрида улкан халқаро гроссмейстерлар турнирини ўтказишни режалаштирди. Асосий мақсад етакчи шахматчиларимиз маҳоратини ошириш, ҳаваскорларга муносиб ўйинлар ҳадя этиш, бинобарин шахмат спортини янада юксак даражага кўтаришдир.

Яқинда федерациямиз Амир Темур тўйини ўтказувчи республика ташкилий қўмитасига мурожаат этиб, асосий тадбирлар рўйхатига халқаро шахмат турнири ўтказишни ҳам сўради. Илтимосимиз қондириладди, деган умиддамиз.

Мамажон МУҲИДДИНОВ,
Ўзбекистон Республикаси шахмат федерациясининг биринчи вице-президенти, халқаро ҳакам, тарих фанлари номзоди.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

ДУШАНБА, 5

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ҳафтанома».
8.00 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 16-қисм.
9.15 «Италия таассуротлари». 2-кўрсатув.
9.40 «Али — кичкина». Андижон вилоят «Лола» қўғирчоқ театрининг спектакли.
10.15 «Ассалом, япон тили!»
10.55 «Умр мазмуни». Шифокор Нормурод Жабушев ҳақида телеочерк.
11.10 «Дарахтлар катта эди». Бадиий фильм.
12.40 — 13.15 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси эстрада-симфоник оркестрининг концерти.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.

Публицистик кўрсатувлар дастури:

18.10 «Мустақиллик одимлари».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 Биржа ва банк хабарлари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Етти иқлим ҳукмдори». Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига.
21.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 17-қисм.
22.10 «Етти иқлим ҳукмдори» туркум кўрсатувининг давоми.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.50 — 00.20 Миразиз Муҳамедов куйлайди.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.45 «Палитра».
19.10 ТВ II намойиш этади.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 «Мўъжиза» (Дэвид Копперфильд).
20.15 «Мусиқий йўлка».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Курьер».
21.15 «... яна об-ҳаво ҳақида».
21.25 ТВ II намойиш этади.
21.40 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
22.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.50 — 23.50 «Спорт-қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Муз узра нақшлар», «Олатов гулдастаси». Телефильмлар.

*

Россия жамоат телевидениеси
18.20 — 21.40

*

Россия давлат телевидениеси
21.40 — 23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.50 «Дунган тўйлари». Телефильм.

IV

17.05 «Кўзмунчоқ». Болалар учун кўрсатув.
17.40 «Уста». Г. Брим.

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультикарусель».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Ҳар соҳадан бир шингил».
20.15 «Туризм-ревю».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Офарин-96». Фестиваль кундалиги.
21.15 «Юлдузлар ёғдуси».
21.45 «Спорт-тайм».
22.15 — 23.20 «Театр саҳналарида».

СЕШАНБА, 6

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.50 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 17-қисм.
9.10 «Ёшлик» студияси. «Онамнинг ўгитлари».
9.40 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Академик Пугаченкова».
10.00 «Кичкинтой»га хат келди.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
11.00 Немис тили.
11.30 Ўзбекистон тарихи.

*

12.00 — 14.00 «Бешинчи давон». Видеоканал.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Қувноқлар даврасида».
18.35 Футбол шарҳи.
18.55 «Бугунги Европа». Публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Қимматли қоғозлар бозори». «Файз» ҳиссадорлик жамияти иш тажрибасидан.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Адашлар». Кинокўрсатув.
21.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 18-қисм.
22.15 «Мактуб — кўнгил ойнаси».
23.05 «Эстрада тароналари». Бахтиёр Султонов куйлайди.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.50 — 00.25 «Олам ва одам». Маърифий кўрсатув.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 ТВ II намойиш этади.
18.35 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 «Бизнес- уик».
20.05 «Мусиқий йўлка».
20.15 «АРТ — журнал».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Видеогид».
21.15 Эълонлар.
21.20 «Кинонигоҳ».
23.00 — 24.00 «Спорт-қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Эртак учун раҳмат», «Медео рицарлари». Телефильмлар.

*

Россия жамоат телевидениеси
7.30 — 9.00

***

18.20 — 21.40

*

Россия давлат телевидениеси
21.40 — 23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.50 «Бу ажиб дунё».

IV

17.05 «Ён қўшним, жон қўшним».
17.45 «Лагич». Телефильм.

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультикарусель».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
21.10 «Офарин-96». Фестиваль кундалиги.
21.25 «Соккер-клуб». Футбол шарҳи.
22.25 Эълонлар.
22.30 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
23.20 — 00.10 «Кинематограф».

ЧОРШАНБА, 7

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.50 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 18-қисм.
9.15 «Адашлар». Кинокўрсатув.
9.50 «Булоқлар кўз очганда». Шовот дон маҳсулотлари комбинатидан репортаж.
10.20 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Нишона».

Ўқув машғулотлари:

10.30 Табиат.
11.00 Алифбо сабоқлари.
11.30 Зоология.

*

12.00 «Куйла, дилкаш дуторим». Мусиқий дастур.
12.30 «Бола бошидан...» Болаларга иқтисодий билим элементларини сингдириш.
13.10 — 15.10 «Ёшлик» видеоканали.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Гулғунчалар». Кичкинтойлар учун концерт.
18.30 Спорт хабарномаси.
18.45 «Ўзингни эр билсанг...» Муаллифлик кўрсатуви.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». Committed Тележурнал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Ҳаёт синовлари». Ҳуқуқий-публицистик кўрсатув.
21.35 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 19-қисм.
22.15 «Зебо». Қизлар тележурнали.
22.55 Мумтоз куйлардан концерт.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.50 — 01.10 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 1-қисм.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.30 ТВ II намойиш этади.
18.40 «Кулгига нима етсин».
19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 «Компьютер — Осиё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Ҳайвонот оламининг сирлари».
21.45 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
22.05 «Санта-Барбара». Телевизон бадиий фильм.
22.55 — 23.55 «Спорт-қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Билдирсой», «Ойдарани тарк этувчилар». Телефильмлар.

*

Россия жамоат телевидениеси
7.30 — 9.00

* * *

18.20 — 21.40

*

Россия давлат телевидениеси
21.40 — 23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 24.00 «Театр учрашувлари». Горький номидаги Фарғона вилоят театри.

IV

17.00 «Соҳибжамол Ойсулув ҳақида ривоят». Бадиий фильм.

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультикарусель».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Тошкент оқшомида».
21.00 «Офарин-96». Фестиваль кундалиги.
21.15 «Рангинкамон» (тожик тилида).
21.55 Эълонлар.
22.00 «Ўзбекистон: ҳамкорлик йўлидан».
22.40 — 23.20 «Интердиалог».

ПАЙШАНБА, 8

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.50 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 19-қисм.
9.10 «Зебо». Қизлар тележурнали.
9.50 «Ҳаёт мазмуни». Кинодастур.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Давлат ва ҳуқуқ асослари.
11.00 «Сиҳат-саломатлик» почтасидан.
11.30 Умумий биология.

*

12.00 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 1-қисм.
13.20 — 15.20 «Маърифат» видеоканали.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Тилга эътибор...».
18.45 «Пул қадри». Телеклуб.
19.05 «Олимп сари». Спорт кўрсатуви.
19.25 Эълонлар.
19.30 Ахборот» (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Юзма-юз». «Банк ахбороти» ва «Банковские ведомости» газетасининг бош муҳаррири Равшан Охунов билан мулоқот.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Шаҳар бедарвоза эмас...» Публицистик кўрсатув.
21.35 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 20-қисм.
22.20 Ҳофизлар хониш қилганда.
23.05 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Нафосатга бахшида умр».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.50 — 01.05 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 2-қисм.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 «Автосалон».
20.10 «Хай Фай» («Юқори сифат»).
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.

(Давоми 4-бетда).

CUKURS - BIZNESS
ШУКУРС - БИЗНЕС ТАКЛИФ ҚИЛАДИ:

Шакар етказиб бериш бўйича шартномамизга ҳиссадор бўлсангиз, СИЗ ҲАР ОЙДА 20 ФОИЗДАН 27 ФОИЗГАЧА ФОЙДА ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.

5000 сўмингиз бир ой ичидаёқ 6000 сўмга кўпаяди.

Ҳар бирингиз биз билан ҳамкорликда маблағ ишлаб топишингиз мумкин.

Бизнинг манзил:
Тошкент шаҳри, Ниёзбек йўли (аввалги Урицкий) кўчаси, 6-уй, 101-хона.
Телефонлар:(3712) 60-04-17, 34-05-07, 34-00-98.

Бунинг учун фақат қўнғироғингиз кифоя!

Эгизаклар

ҲАСАН, ФОТИМА, ЗУҲРА

ГУЛИСТОН (мухбиримиздан). Шаҳарнинг Фарҳод кўчасида истиқомат қилувчи Хосият ва Шуҳрат Зокировлар хонадонида қувончли воқеа рўй берди.

Хосиятхон бир йўла уч эгизак кўрди. Чақалоқларга удумларимизга кўра Ҳасан, Фотима ва Зуҳра исмлари қўйилди. Эгизаклар доимо шифокорлар назоратида.

Абдужалил УМАРОВ.

Ислоҳот жонкуярлари

«БЕКОР ЎТИРИШНИ ЁМОН КЎРАМАН»

Самарқанд туманида амалга оширилаётган ибратли ишлар хусусида

> ***Одамларга фойдаси кўпроқ тегадиган киши — одамларнинг яхшироғидир.***
> **(Ҳадисдан).**

Аслида худонинг назари тушган маскан бу. Хўжа Аҳрор Вали ҳазратларининг пок руҳлари шу заминга нур сочиб турибди. Амир Темур барпо этган 12 та боғнинг 7 таси айнан шу туман ҳудудига жойлашган.

Туман аҳолиси 300 минг нафардан зиёд. Ҳар бир оиланинг керак бўлса, фуқаронинг иссиқ-совуғидан хабардор бўлиш раҳбардан катта салоҳият, сабр-бардош, қаноат, меҳнат талаб этади. Р. Ҳакимова шуларнинг ҳаммаси учун ўзида иштиёқ ва куч топа билади. Энг муҳими, туманда бошқарувнинг таъсирчан, самарали, демократик, халқчил усуллари қарор топган.

125 та қишлоқнинг ҳар бири учун алоҳида паспорт тайёрланган. Ҳафтада икки кун ана шу қишлоқларда мутасадди идоралар раҳбарлари иштирокида кўчма қабуллар ўтказилади. Муаммонинг асосий қисми шу ернинг ўзида ҳал этилади. Гарчи ҳар бир ишнинг масъулияти ҳокимият гарданида бўлса-да, бу юмушга аҳолининг ўзи ҳам фаол жалб этилади. Боқимандаликдан қутилиш чоралари кўрилади. Шу туфайли туманда бугунги кунга қадар аҳоли табиий газ ва тоза ичимлик суви билан тўла-тўкис таъминланган.

216 та кичик корхона ишлаб турибди. Аҳоли эҳтиёжи учун зарур бўлган озиқ-овқат ва ноозиқ-овқат маҳсулотларининг 85 фоизини ана шу беминнат корхоналар етказиб бераётир. Натижада туманнинг бюджет режаси ўтган йили ноябрь ойи бошидаёқ бажариб қўйилди. Пул эмиссияси бор-йўғи 4 фоиз атрофида.

Табиийки, битта ҳокимнинг ўзи бу ишларнинг барчасига улгура олмайди. Р. Ҳакимова туман раҳбарларини ҳар қандай муаммони ҳал этишга ишонтира билади. Уларнинг мақсади муштарак. Жумладан, ЎзХДП туман кенгаши ҳокимиятнинг асосий таянчларидан бирига айланган. Барча маҳаллаларда бошланғич партия ташкилотлари ишлаб турибди. Партия фаоллари зарбдор участкаларга бириктирилган. Яхши ишлаган ХДП аъзолари ҳокимият томонидан моддий рағбатлантириб борилади. Кейинги сарҳисоб бўйича бу йил «Ўзбекистон овози» газетаси обуначилари вилоят бўйича айнан шу туманда энг кўп эканлиги фикримизнинг далилидир.

Туман деҳқонлари фақат Самарқанд эмас, балки Тошкент, Урганч, Навоий, Бухоро бозорларини ҳам обод қилишяпти. 1995 йилда биргина сабзавотчиликдан 60 миллион сўм фойда қилинди. Ҳадемай жамғариб қўйилган минг тонна олма, 800 тонна томатнинг ҳам пули туман хазинасига келиб тушади. Ўтган йилнинг кейинги ярмида аҳолига 20 миллион сўмлик моддий ёрдам кўрсатилди. Кўп болали ва кам даромадли оилалар учун хўжалик ҳисобидан 37 нафар ҳамшира штати жорий этилди.

— Мен нафақахўрман. Лекин ҳали ҳам югуриш спорти билан шуғулланаман, — дейди Қудратов. — Бултур югуриш бўйича Москва — Тинчлик марафонига таклиф этилдим. Йўл харажатимни ҳеч ким гарданига олмади. Бормаган ерим қолмади. Охири Раҳима Ҳакимова жонимга оро кирди. Туман фаоллари Москвага бориб келишимни таъминлашди. Марафонда совринли ўрин билан қайтдим.

— Ўғлим Алик оғир хасталикка дучор бўлди, — дейди рус аёли Олия. — Уни узоқ шаҳарда операция қилиш керак эди. Бизда эса бунга пул йўқ. Ана шундай пайтда ҳокима Раҳима опа мурувват кўрсатди. Туман фаоллари билан биргаликда ўғлимнинг даволаниб келишига ёрдам бердилар. Отасига минг раҳмат, бундай инсоннинг!

Биз Р. Ҳакимовани суҳбатга тортдик.

— Ростини айтсам, бекор ўтиришни ёмон кўраман. Назаримда, Президентимиз Ислом Каримов биз, раҳбарлардан айнан ана шу фазилатни талаб қилмоқда. Чунки мустақилликни мустаҳкамлашнинг ягона йўли бу — ҳар кун яхши яшаш учун астойдил меҳнат қилиш, изланишдир.

Фармон ТОШЕВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИ

15 ФЕВРАЛДАН 6 МАРТГАЧА ФАҚАТ ЙИГИРМА КУН ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА
ХИТОЙ ЦИРКИНИНГ
ЮЛДУЗЛАРИ — ЕТАКЧИ УСТАЛАРИ
ИККИ БЎЛИМЛИ РАНГ-БАРАНГ ДАСТУРЛИ
ТОМОШАЛАРИДА
акрабатика, гимнастика, эквилибристлик мувозанати ва жонглёрлик санъатида жаҳоншумул ютуқларга эришган артистлар қатнашади.

ТОМОШАЛАР ИШ КУНЛАРИ СОАТ **18.00** ДА, ШАНБА ВА ЯКШАНБА КУНЛАРИ **12.00**, **15.00** ДА БОШЛАНАДИ.
КАССА СОАТ **10.00** ДАН **18.00** ГАЧА ИШЛАЙДИ.
ЧИПТАЛАРНИ БАРВАҚТ СОТИБ ОЛИНГ.
ТЕЛЕФОНЛАР: 44-35-91, 44-29-04.

ТАШКИЛОТ

нострандарт ускуналар тайёрлаб сотади ҳамда конструкторлик ишларини олиб боради.
Жумладан:
— ғиштларни пресслайдиган ускуналар
— шлакоблок машиналари
— сариёғ тайёрлаш учун ускуналар.
— соғадиган кичик қурилмалар
— бетон қорадиган машиналар
— гидравлик пресслар 40 т.
— дон янчадиган машиналар
— ёғ пресслари
— гуруч тозалагич
— маккажўхори қаламчалари тайёрлайдиган ускуналар.

Тошкентдаги телефонлар:
62-13-87 кундузи,
44-48-20 кечқурун.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

(Давоми. Боши 3-бетда).

20.55 «Сизнинг услуб».
21.10 «Жаҳон киноси юлдузлари».
21.35 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.55 «Кинонигоҳ».
23.35 — 00.35 «Спорт-қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Емирилиш». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
7.30 — 9.00
* * *
18.20 — 21.40
*
Россия давлат телевидениеси
21.40 — 23.20
*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 24.00 «Балерина Насиба Алимова». Телефильм.

IV

17.05 «Бу бўстон аро...»
17.35 «Мусиқий саёҳат».
*
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультькарусель».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 «Армудлар». Телефильм.
21.00 «Офарин-96». Фестиваль кундалиги.
21.15 «Оқ соя».
21.45 Эълонлар.
21.50 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.50 — 00.20 «Кинематограф».

ЖУМА, 9

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот»
7.50 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).
*
8.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 20-қисм.
9.15 «Экология ва саломатлик». «ЭКОСАН» аҳоли саломатлигини сақлаш йўлида.
9.35 «Талабалар саҳнасида». Тошкент Давлат маданият техникуми битирувчилари ижоди.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Физика.
11.00 Немис тили.
11.30 Математика.
*
12.00 «Жаннат — оналар оёғин остидадур...» Публицистик кўрсатув.
12.30 «Соғлом авлод учун». Боғчаларда жисмоний тарбия.
12.50 — 14.05 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 2-қисм.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.

«Навоийхонлик». Видеоканал:

18.10 «Айладим ул мамлакатни яккалам...»
18.35 «Эл аро машҳурдир...»
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Кўнглум ичра...»
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Нигоҳининг маъноси нодир».
21.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 21-қисм.
22.10 «Одамий эрсанг...»
22.25 «Назм ва наво».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.50 — 01.15 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 3-қисм.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 Ривоят».
18.20 «Офарин».
19.00 «RAKS» қўшиқлари.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Репортаж.
20.10 «Эртага — шанба».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Мафтункор чеҳралар».
21.20 «Таманно».
21.30 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
22.10 — 23.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Оқсоқоллар». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
7.30 — 9.00
* * *
18.20 — 21,40
*
Россия давлат телевидениеси
21.40 — 23.20
*
23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 24.00 «Қаҳрамон Дадаев». Фильм-концерт.

IV

17.05 «Ўз ҳақингда сўзлаб бер».
17.35 «Жонажон ўлкам», «Унутилмас қўшиқлар». Телефильмлар.
*
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультькарусель».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Навигаторнинг парвози». Бадиий фильм.
21.25 «Бизнес-академия».
21.50 Эълонлар.
21.55 «02» тўлқинида».
22.20 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
22.50 — 23.25 «Балет — муҳаббатим менинг». Бернора Қориева (такрор.).

ШАНБА, 10

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.50 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).
*
8.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 21-қисм.
9.10 «Меҳр». Маннон Уйғур номидаги Санъат институти битирувчиларининг учрашуви.
10.00 «Замон».
10.15 «Назм ва наво».
11.15 Эртаклар — яхшиликка етаклар. «Бой ва афанди».
11.55 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 3-қисм.
13.20 — 15.20 «Маънавият» видеоканали.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Компьютер-шоу». Телетанлов.
18.45 «Санъат ғунчалари».
19.15 Спорт хабарномаси.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Оқшом эртаклари.
20.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Бу ажиб дунё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Ўзбекистон — Ватаним маним».
21.25 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 22-қисм.
22.05 «Ташаббус — 95». Республика тадбиркорларининг кўрик-танлови.
22.50 «Тунги ёғду». Дам олиш кинодастури.

II

9.00 «Мультфейерверк».
9.20 «Автосалон».
9.40 «Хай Фай» («Юқори сифат»).
9.55 «Сизнинг услуб».
10.10 «Жаҳон киноси юлдузлари».
10.35 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар».
10.55 «Кинонигоҳ».
12.35 — 13.35 «Спорт-қитъаси».
***
18.00 «Совға».
18.30 Эълонлар.
18.35 «Олам». Маърифий кўрсатув.
19.20 «Оҳанглар оғушида».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 «Ишингиз бароридан келсин!»
20.05 «Имкон чўққилари».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Кўнгил». Дилшод Шамснинг муаллифлик кўрсатуви.
21.30 Видео янгиликлари.
21.55 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
22.15 — 23.55 Видео — «О».

III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.55 «Йилқичилар». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
18.20 — 21.40
*
Россия давлат телевидениеси
21.40 — 23.20
*
23.20 Эълонлар.
23.25 — 23.45 «Жонли сайёра».

IV

10.00 Болалар учун фильм. «Пеппи узун пайпоқ».
11.05 Эълонлар.
11.10 «Умид» (уйғур тилида).
11.50 «Дидар» (қозоқ тилида).
12.30 — 13.10 «Мўъжизалар оламига саёҳат». Қўғирчоқ театрининг ижодий жамоаси билан учрашув.
***
17.05 «Камин олдидаги суҳбат».
17.35 «Рақс — дўстлик элчиси».
*
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Сиёҳдонча». Болалар учун дастур.
20.00 Эълонлар.
20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.55 «Телеташриф».
21.10 «Бугунги Европа».
21.30 «Бу ажиб дунё».
21.50 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
22.10 «Олам ва одам».
22.45 — 23.25 «Монитор-»Осиё».

ЯКШАНБА, 11

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.50 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).
*
8.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 22-қисм.
9.10 «Анъаналар... Оҳанглар... Ашулалар...» Ёшлар камолотида анъанавий ижрочилик санъатининг роли.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
12.30 «Компьютер-шоу».
13.15 «Ташриф». Дам олиш дастури.
13.45 — 15.45 «Болалигим — пошшолигим». Кичкинтойлар учун видеоканал.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Хўтикнинг хомушлик касаллигига чалингани ҳақида». Мультфильм.
18.10 Мактаб ўқувчилари учун. «Ўйла! Изла! Топ!»
19.05 «Ойнаи жаҳонда...»
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Италия таассуротлари». 3-кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Якшанба оқшомида». Дам олиш дастури.
21.40 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 23-қисм.
22.20 Рамазон қўшиқлари.
22.35 «Юрагимда порлайди чироқ». Ҳусниддин Шарипов.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ҳафтанома».
24.00 — 00.20 «Жаҳон киноси юлдузлари». Одри Хёпберн.

II

9.00 «Ривоят».
9.05 «Офарин».
9.45 «Олам». Маърифий кўрсатув.
10.30 «Оҳанглар оғушида».
10.35 «Виждон». Телесериал (Миср Араб Республикаси).
11.20 «Имкон чўққилари».
11.40 Кўнгил».
12.05 Видео янгиликлари.
12.25 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
12.45 Видео — «О».
14.25 — 15.25 «Спорт-қитъаси».
***
18.00 «Келгуси ҳафтада».
18.10 Эълонлар.
18.15 Болалар учун. «LEGO» сайёраси.
18.40 «Виждон». Телесериал (Миср Араб Республикаси).
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Юлдузлар».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Илҳом сатрлари».
21.00 «Фармед».
21.20 «Оҳанглар оғушида».
21.30 «Шахс ва баҳс».
21.50 «Даракчи».
22.00 «Келгуси ҳафтада».
22.10 Эълонлар.
22.15 — 23.55 Видео — «О».

III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.55 «Зандана сири», «Сари-челек». Телефильмлар.
*
Россия жамоат телевидениеси
18.25 — 22.50
*
Россия давлат телевидениеси
22.50 — 23.20
*
23.20 Эълонлар.
23.25 — 23.50 «Панорама» (рус тилида).

IV

10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
10.30 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
12.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
12.15 «Менинг кучам».
12.30 Эълонлар.
12.35 «Эсдалик учун дастхат». И. Николаев ва Н. Королева.
13.00 «Жонли сайёра».
13.20 — 14.30 «Сўнгги ташриф». Бадиий фильм.
* * *
17.05 «Сенинг вақтинг».
17.30 «Айчурек» (қирғиз тилида).
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Сиёҳдонча». Болалар учун дастур.
20.00 Эълонлар.
20.05 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.25 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.15 «Жаҳонга юз тутиб». Эрон Ислом Республикасининг миллий байрамига.
21.40 «Бу ажиб дунё».
22.00 «Чинсэн».
22.40 — 00.10 «Кинематограф».

Солиқ тизимида нима гап?

«Сирдарё ипак» корхонаси ва Россия Федерациясининг Владикавказ шаҳрида жойлашган «Зодиак» кичик корхонаси ўртасида ўтган йили амалга оширилган хўжалик алоқаларида баъзи шубҳали нуқталар борлиги аниқланди. Ўзаро келишувга биноан, «Сирдарё ипак» корхонаси директори Э. Жўрабоев ва «Зодиак» кичик корхонаси директори Х. Елканов Гулистонга Россиядан турли спиртли ичимликлар олиб келиб сотишади. Тушган 231800 сўм тушумга озиқ-овқат маҳсулотлари ва сабзавотлар олиб «Зодиак» кичик корхонасига жўнатишади. Жўнатишади-ю, шу орада баъзи тўловларни тўлаб қўйишни «эсдан чиқаришади». Товар Э. Жўрабоев ёрдамида республика ҳудудидан чиқарилиб юборилади. Бироқ сир фош бўлиб қолди. Тижоратчи директор Э. Жўрабоевга нисбатан вилоят прокуратураси жиноий иш қўзғади.

ЁЗУВДАГИ ШУБҲА

Бошқа пултопармонлар эса ўзга соҳалардан ўз «ризқ»ларини топишди. «Мирзачўлқурилиш» трестига қарашли 3-кўчма колонна фаолияти текширилганда корхона қоғозларининг сирти ялтироқ, ичи қалтироқлиги фош бўлиб қолди. Солиқчиларда ҳисоботдаги, ташкилот 1991-1995 йилларда Мирзачўл туманидаги Беруний номли ва «Москва» ширкатлар уюшмасида 168 гектар ернинг аҳволини яхшилагани хусусидаги ёзувлар шубҳа туғдирди. Солиқчига синчковлик одат эмасми — шубҳа тўғри бўлиб чиқди. 3-колоннадаги шоввозлар Беруний ширкатлар уюшмасида 24 гектарни, «Москва» ширкатлар уюшмасида эса 14 гектар ерни ҳисоботда қўшиб ёзиб, фойдани жиғилдонга уришган экан. Бу 24 ва 14 гектар ерда ҳеч қандай ер қурилиши ёки яхшиланиш ишлари олиб борилмагани аниқланди.

Шу каби аҳвол Ховос туманидаги «Оқ чангал» ширкатлар уюшмасида ҳам содир этилган экан. Бу ерда 24-колонна шоввозлари ўз ҳисоботига 820 гектар ернинг аҳволини яхшилаганини тиркаб қўйишган экан. Текширувда шунинг 150 гектари «приписка» бўлиб чиқди. 150 гектарнинг пули кимнинг жиғилдонига тушганини терговчи аниқлайди.

Ҳар иккала ҳолат бўйича жиноий иш қўзғатилган.

Ибодулла ЎСАРОВ,
Давлат солиқ қўмитаси матбуот хизмати ходими.

АЙТМАСДАН ТУРОЛМАЙМАН

Ҳаётнинг оғриқ нуқталари

Яқинда дарсларимнинг бирида мен талабаларимга «Инсоний фазилатлар ва салбий ҳислатлар» мавзусида ёзма иш топширдим. Шунда талабалардан бири «Муҳаббат» мавзусини ёритиб, шундай фикрларни қоғозга туширибди: «Муҳаббатни биз кенг маънода тушунмоғимиз лозим. Бу авваламбор ота-онага, бирор шахсга ва она-Ватанга бўлган муҳаббатдир. Кейингиси олдинги икки муҳаббатдан ҳам улуғроқ, муқаддасроқдир».

Эндигина ҳаёт бошида турган талабанинг шундай фикрлаши мени қувонтириб юборди. Бор экан-ку қалбида эзгуликни асраётган ёшларимиз! Шукрки, ундайлар орамизда кўп. Фақат, онда-сонда бўлса-да, ўз нафси учун, қорни учун яшаётганларини кўрсам чидаб туролмайман. Минг афсус ва надоматлар бўлсинким, ёшлар орасида эзгу туйғулар кундан-кун сусайиб бормоқда. Бўлмаса, йигитларимизни армияда хизмат қилишдан бош тортишлари, пулдор ота-оналар уларни турли хил сабаблар билан олиб қолишларини қандай тушунмоқ керак? Худо кўрсатмасин, агар бирор фалокат юз берса, ким Ватанни, халқни ҳимоя қилади? «Отчопар»даги сомсапазми, ё тижорат дўконида аёлларнинг ички кийимларини сотаётган барваста, норғул йигитлармми?

Шунда мен яқин болалик пайтларимни эсга олиб ҳайратланаман. Биз 60-70-йиллар ўқувчиларига она-Ватанга, юртимизга бўлган муҳаббат эсимизни таний бошлаганимиздан ҳам оилада, ҳам мактабда суҳбатларда дарсларда сингдириб бориларди. Биз шу юртда туғилганимиздан, шу тупроқда улғаяётганимиздан беҳад бахтиёр эдик. Бизнинг ўз идеалларимиз ва бурчларимиз бўларди.

Мактаб даргоҳи, ўқитувчи биз учун тенгсиз ҳисобланарди. Ўқитувчимизнинг сумкасини кўтариб, кузатиб қўйишни биз бахт, деб билардик. Улар ҳам ўз ишларининг жонкуяри ва фидойиси эдилар. Бирортамиз касал бўлиб қолсак, қўшимча дарс тайёрлатар, кимнинг уйида кулфат рўй берса мактаб томонидан ёрдам уюштиришарди.

Бугун-чи? Нималар бўлаяпти? Нега ҳозирги мактаб ўқувчиси учун бу туйғулар бегона? Ҳатто баъзилари бизнинг ватанпарварлик тўғрисидаги гапларимизни эшитишса, киноявли кулиб ҳам қўйишади. Биз дарслар тугаб, мактабдан кетишга шошилмаган кезларимиз бўлса, улар дарс бўлмаслигини билишса (кўп ҳолларда ўқитувчилар йўқлиги сабабли) юраклари қувончга тўлади. Баъзи болалар кунлаб, ҳатто ҳафталаб дарсга бормаса ҳам, мактабдан бирор инсон келиб суриштирмайди.

Ҳозир техника даври. Ялпи компьютерлаш, лицейлар, коллежлар, иқтидорли ўқувчилар мактаблари ҳайратга солмайди. Аммо оддий инсоний фазилатлар қаерда? Юқори синф ўқувчиси қуйи синф боласини дўппосласа, арзимас сақич деб бир-бирининг уст-бошини, китоб-дафтарини йиртса... Қани у меҳр-шафқат ва эзгулик? Кўп болалар назоратдан ташқари, мактаб партасида эмас, бозор расталарида савдо-сотиқ билан машғул. Бундан баъзи ота-оналар «Болам ўзининг нонини топиб келаяпти»-деб хурсанд.

Банка қопқоғи билан савдо қилувчи фан номзоди, шифокорлик касбини тижорат ишига алмаштирган олимлар. Булар тўғрисида нима дейишимиз мумкин? Мактаб, олий ўқув юрти даргоҳларини ошхонага, дўконларга алмаштирган шахслар-чи? Ахир бу маърифат ва маънавият борасидаги қусурларимиз эмасми?

Баъзида 14 ёшли ўғлим мактабга бормайман, ўқимайман деб хархаша қилади. Биз зиёли, ўқиган инсоннинг фазилатлари, обрўси тўғрисида насиҳат қиламиз, келажак илмли одамларники эканлигини уқтирамиз. Шунда у ҳам ўзининг дардларини тўкиб солади: «Мана, сизлар зиёли, дадам ҳатто профессор, аммо қиммат деб газета-журналларга ҳам обуна бўлмаяпсиз, анчадан бери қизиқроқ бадиий китоб ҳам сотиб олмайсиз. Синфимиздаги болаларнинг кийинишини, уларнинг ажнабий ўқув-қуролларини кўрсангиз, ҳавасингиз келади. Уларнинг ота-оналари тушлик учун кунига 50 сўмдан пул беришади. Улар олим эмас, оддий тижоратчилар. Аммо бизлардан бир неча баробар яхши яшашади-ку?» — деган саволларига баъзан нима деб жавоб беришимни билмайман. Бирор нарсани бозорда ё тижорат дўконида савдолашсанг, касбингни суриштиришади, ўқитувчи эканлигингни эшитса, «супраси қуруқлардан экансиз-да» деб масхара қилишади.

Тўғри, бу ўткинчи қийинчиликлар, вақти келиб турмушимиз фаровонлашар, аммо умр ҳам ўткинчи-ку! У ҳам инсонга бир маротаба берилади. Сен ҳам ўз даврингда яхши меҳнат қилиш эвазига чиройли яшашни хоҳласанг, бунинг нимаси ёмон? «Бировга қараб фикр қил, бировга қараб шукр» қил деганларидек, бошқа республикаларда бўлаётган урушларни кўриб минг марта тинчлигимиз учун Оллоҳга шукр қиламиз, қаердадир ҳали ҳам очликдан болалар ўлаётганини эшитсак, «алҳазар» деймиз, тинчлик бор давлатда албатта рўшнолик бўлишини ўйласак дилимиз таскин топади. Лекин инсон табиати ўзи шунақа, қийинчилик бўлса, яхши бўлсин деймиз, яхши бўлса ундан ҳам яхшироғини тилаймиз.

Президентимиз матбуот ходимлари олдига вазифа қўйганларида ҳаётимизда учраётган камчиликларни рўй-рост очиб ташлашга, уларни тугатиш йўлларини биргаликда излашга даъват этдилар. Балки бу менинг юрак сўзларим ўз акс-садосини топар. Ўқитувчи, устоз, олим деган юксак номлар янада баралла жаранглар деган умид ва истак билан шуларни газетага йўлладим.

Зуҳра ҚАЮМОВА,
Тошкент фармацевтика институти ўқитувчиси.

Аломат гаплар

ЁНАР БУТА

Муқаддас Иерусалим ерида ғаройиб ҳодисага дуч келишди.

Бутани қамраб соат мили бўйича айланиб ёнаётган аланганинг иссиқлиги 1000 даражадан ошар эди. Лекин аланга бутага сира ҳам зиён етказмаётганини кўрган олимлар лол қолдилар. Бу ҳол физика қонунларига мутлақо зиддир. Аланга 1,5 метрғача кўтарилаётган бўлса-да, бутадаги бирорта барг, шох, илдиз куймас эди. Ёнаётган модда балки табиий газдир, деб ўйлаган олимлар ҳеч нарса топполмадилар.

КЕКСАЛАРСИЗ ОРОЛ

Ғарбий Самоанинг Паго-Паго шаҳридан 115 чақирим жанубда жойлашган Конгва ороли бельгиялик антрополог Эмил Стрилмен томонидан тасодифан кашф этилди.

— Биз Тинч океани жанубий халқлари қисми маданиятини ўрганаётиб бу оролга дуч келиб қолдик, — деди Стрилмен. — Улар билан алоқа боғламоқчи бўлганимизда оролларида кексалар йўқлиги кўзга ташланди. Улар қупол, душманлик кайфиятида бўлмасалар-да, ўз жамоалари тўғрисида унчалик очиқ гапирмадилар. Бор ҳақиқатни билгунимизча орадан икки йил ўтди. Кейин маълум бўлишича, эркак ва аёл 35 ёшга етганда қабиласи билан видолашиб ўрмон ичкарисига кириб кетар ва махсус ўстирилган ўсимлик заҳарини ичиб ўзларини ўлдираркан.

Улар олимнинг кексайиб, ҳасса таяниб юриши, кўзойнак тақишини кўриб нақ ҳушидан айрилаёздилар. Чунки орол одамлари қариликдан нафратланар эканлар.

Ориф ФАРМОН тайёрлади.

«Замонавий» дил изҳори

БУЗОҚБОҚАР

— Жонгинам, сиз фермамизга ишга келган кунингиздан бери занжирбанд хўкиздай ўзимни қўярга жой тополмай қолдим. Говмуш сутидай оппоқ нозик қўлларингиз билан бузоқчаларни аста силаганингизда, уларни ялтоқланишидан рашким ошарди. Агар васлингизга етолмасам, гўштга топширилган тарғил сўқимдай ўзимни қурбон қиламан, деб бузоқбоқарингиз Тўқлибой.

КАБОБПАЗ

— Азизам, сихга терилган гўштни кўрсам васлингиз умидида дардга чалинган жигарим эсга тушади. Қўрадаги олов уни пиширган сари «биров нақд пулга илиб кетади», деб хавотирланаман. Янги йилда бағримни кабоб қилмай, тўйимизга розилик берсангиз, ҳамма меҳмонларни кабоб билан тўйдирмаган номард, деб кабобпазингиз Олтибой.

МОНТЁР

— Юлдузхон, сизга дилимдаги арча чироқларидай милтиллаб турган севгимни изҳор этмасам, қирқинчи лампадай чиройим ёришмай юраверадиганга ўхшайман. Сизни, бизнинг уйга бошловчи кўча прожекторидан йўлимиз нурафшон бўлсин, бахтимиз мингинчи лампочкадай яркираб турсин, деб монтёрингиз Нурмуҳаммад.

Дил изҳорини тўпловчи: Абдумалик ҲАЙДАРОВ.

Яна беш минутдан кейин балиқ шўрва тайёр бўлади, хоним.

Суръат САЛОҲИДДИНОВ чизган расм.

Ўзбек-Турк «Акатэкс» қўшма корхонаси пул ўтказиш йўли билан 50 ва 15 кг.ли полипропилен ун қопларини, тегирмон вальцлари ҳамда IBM 486 Дх2 — /66/350 / SV6A компьютерларини сотади.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Маяковский кўчаси, 6 уй. (Тельман боғи қаршисида). Телефонлар: 67-77-41, 67-23-74.

ХАЛҚ БАНКИ ОМОНАТЧИЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Юқори суръатли инфляция шароитида аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш мақсадида Халқ банкига қўйилган омонатларнинг фоиз ставкалари оширилган эди. Ҳозирги вақтда миллий валютамизнинг инфляция даражаси пасайиб бормоқда. Шу муносабат билан Ўзбекистон Республикаси Халқ банки 1996 йил 1 февралдан аҳоли омонатлари бўйича қуйидаги фоиз ставкаларини белгилади:

талаб қилиб олгунча омонатига	**— йилига 30 фоиз миқдорида;**
муддатли омонатлар бўйича:	
1 йилдан 3 йилгача	**— йилига 40 фоиз миқдорида;**
3 йилдан 5 йилгача	**— йилига 60 фоиз миқдорида;**
5 йилдан юқори	**— йилига 90 фоиз миқдорида;**
мақсадли болалар омонати бўйича	**— йилига 100 фоиз миқдорида;**
депозит омонати бўйича	**— йилига 80 фоиз миқдорида;**
қисқа муддатли депозит омонатлари бўйича:	
3 ойлик	**— миқдорига 15 фоиз;**
6 ойлик	**— миқдорига 35 фоиз;**
12 ойлик	**— миқдорига 85 фоиз;**
кўрсатувчига бериладиган омонат бўйича	**— йилига 30 фоиз миқдорида;**
кўрсатувчига бериладиган муддатли омонат	**— йилига 75 фоиз миқдорида;**
«Капитал»	**— ойига 6 фоиз;**
«Капитал-люкс»	**— ойига 6 фоиз;**
«Ўқувчи»	**— йилига 45 фоиз.**

Тошкент шаҳридаги 152-ўрта мактабдан 1986 йилда Обревко Алексей Михайлович номига берилган Г №992288 рақамли аттестат йўқолганлиги туфайли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

«Ўзбекистон овози» газетаси жамоаси таҳририят ҳайдовчиси Шуҳрат Ғозиевга акаси **Ғолиб ҒОЗИЕВ**нинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги жамоаси вазирлик масъул ходими А. Ҳабибуллаевга онаси **Ойжиға момо МАҲМАДАЛИ Ҳожи қизи**нинг вафоти муносабати билан ҳамдардлик билдиради.

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

Бош муҳаррир: Азим СУЮН

Таҳрир ҳайъати: Абдулла ОРИПОВ, Абдулҳафиз ЖАЛОЛОВ, Азиз НОСИРОВ, Алимқул СУЛТОНОВ (масъул котиб), Аслиддин БОЛИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Ислом ШОҒУЛОМОВ, Хайрулла ЖЎРАЕВ, Шоқосим ШОИСЛОМОВ, Шуҳрат ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари).

БЎЛИМЛАР:
Мафкура ишлари ва партия ҳаёти — 33-20-36, 36-54-35.
Парламент фаолияти ва ҳуқуқ — 36-26-70, 36-57-19.
Иқтисодиёт — 33-21-43, 36-57-22.
Фан ва маданият — 33-07-20, 36-33-40.
Хатлар ва оммавий ишлар — 33-76-04, 36-54-06.
Ахборот ва спорт — 33-12-56, 36-55-16.
Халқаро ҳаёт — 33-47-80, 33-12-16.
Реклама ва эълонлар — 33-38-55, факс: 33-79-14.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Андижонда -- 5-27-11; Бухорода -- 3-54-87; Гулистонда -- 2-26-22; Жиззахда -- 3-31-86; Навоийда -- 3-75-43; Наманганда -- 6-43-43; Нукусда -- 7-58-83; Самарқандда -- 35-22-90; Тошкентда -- 33-12-56; Урганчда -- 6-51-35; Фарғонада -- 26-37-16; Қаршида -- 3-25-79; Қумқўрғонда -- 5-26-24.

Навбатчи муҳаррир Н. ШАКАРОВ, навбатчи Э. ЭСИРГАДИЕВ.

Сотувда эркин нархда.
• Рўйхатдан ўтиш тартиби №00 120
• Газета офсет усулида А—2 форматида босилади
• Ҳажми 2 босма табоқ
• Г — 062

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-УЙ.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти -- 21.00. Топширилди -- 21.00. 1 2 3 4 5 6.